

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Од 1. новембра свим пунолетним грађанима почиње исплата 30 евра у динарској противвредности, што представља други део државне помоћи из маја ове године, док ће у децембру бити исплаћено и додатних 20 евра

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

**ДО КРАЈА ГОДИНЕ
ЈОШ ПО 50 ЕВРА**

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић
Париска бр. 9,
11000 Београд,
011/2030-742
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-743
факс: 2638-201

**РЕДАКЦИЈА
ЗА ВОЈВОДИНУ:**

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:

Штампарииа
ЈП „Службени гласник“
Београд

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-743

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Бенефити друштвених веза

З а време у којем дешавања не престају а улице у свако доба врве од људи и гужве, усамљеност је један од највећих парадокса. Уз сав технолошки напредак остати у контакту лакше је него икад досад, па ипак многа истраживања сугеришу да је друштво, глобално, усамљеније него што је било. Старији ту усамљеност доживљавају на вишем нивоу од било које друге старосне групе, а пандемија је друштвену изолацију још погоршала и вратила ово питање у, за њих, сам врх значаја.

Усамљеност су дефинисали многи истраживачи а можда је најпримеренија она дефиниција која каже да је то „јаз између наших потреба за повезивањем и количине веза коју добијамо“. Усамљеност се често може поједноставити и свести на то колико пријатеља имамо или колико често виђамо породицу, али понекад значи дубок осећај одвојености од друштва, јаз између нас и света.

Стварност старења подразумева много разлога да будемо сами. Због пензионисања се губи веза са својим друштвеним кругом; одрасла деца одлазе од родитеља, понекад само физички али им је некад потребна и емоционална дистанца и време за своју породицу; неки стари пријатељи су умрли и немогуће их је заменити новим познаницима, док губитак супружника оставља особу саму након многих година са, како обично верује, малом вероватноћом да пронађе некога ко ће јој бити подједнако привржен.

Усамљеност се не може измерити никаквом прецизном статистиком, али се стручњаци који се том темом баве слажу да она погађа између трећине и половине људи који старе. Тегобна самоћа доводи до озбиљних здравствених последица, а у друштву које форсира самопоуздање може значити и стигму за онога ко је признаје.

Свака заједница је тога свесна и настоји да такво стање предупреди, да организује и популарише мноштво садржаја и могућности за дружење, прилика за излазак из куће. Има свега за свакога – од едукација до путовања, од сликања и плетења до пецања и планинарења. За оне који се ту не пронађу, и мноштво савета – да шетају, да заволе рачу-

наре, да набаве кућног љубимца – и сви су добри и треба их прихватити.

Али све је боље у друштву. Иако смо склони да се дружимо са мање људи како старимо, важност пријатељства се са годинама повећава. Као што усамљеност може наштетити нашем здрављу, пријатељства га могу побољшати на далекосежне и понекад изненађујуће начине. Пакет наших социјалних веза, тај „друштвени капитал“, има велики значај за здравље и ум, зато чим уочите да постојате, предузмите акцију за дружење. Нико није престар за то.

Ако немате пријатеља, преузмите иницијативу да ви то будете некеме. Имајте што више малих интеракција сваки дан и не ограничавајте се само на људе својих година, видећете да и многи млади цене такву размену.

Суштина је у ствари у томе да разумемо да старост може бити срећно и привлачно или празно и тужно време – што у највећој мери зависи од нас самих, односно од наше жеље и потенцијала да видимо могућност уместо проблема. Да не размишљамо о томе шта више не може, него о ономе што још можемо да урадимо.

Јер, заправо, старост има квалитете који доприносе срећи. Старији људи који су преживели многе изазове и носили се са губицима у свом животу су отпорни, научене лекције нуде већу лакоћу у суочавању. Иако можда доживљавају опадање својих моћи, они су стекли вештину да нормализују кризу и умеју да прихвате своје слабости и мане, да се опусте у ономе што јесу.

Како старимо, схватамо бесмисленост удовољавања свима и предности живота у садашњости – у младости је тако лако учинити друге ствари важнијим од наше личне среће и радости. Зато је ово време да се окренемо ономе што је добро за нас, чему се и даље можемо радовати.

У срећном старењу нема места за жаљење. Чак и када нам физичко стање ограничава могућности, остаје способност да поштујемо сваки дан и да му приступамо са осећајем сврхе.

Све је у томе како уоквиримо оно што имамо.

М. Јовановић

До краја године још по 50 евра

У циљу континуиране подршке становништву за ублажавање последица пандемије болести ковид 19, Влада Републике Србије омогућава свим пунолетним држављанима Србије, који имају пребивалиште на територији Републике Србије и важећу личну карту, да до краја године добију новчану помоћ у износу од 30 плус 20 евра, по средњем курсу Народне банке Србије. Ова новчана помоћ је део трећег пакета подршке привреди и грађанима, а поред 30 евра, што је други део помоћи из маја ове године, држава ће у децембру исплатити и додатних 20 евра. То је омогућено захваљујући одговорној економској политици и расту привредне и економске активности.

Исплата 30 евра ће почети већ од 1. новембра, а грађани који су се у мају пријавили за ову новчану помоћ не треба поново да подносе пријаву јер ће им и допунска помоћ од 20

евра бити аутоматски углађена. Такође, корисници пензија, примаоци новчане социјалне помоћи, као и лица у Заводу за извршење кривичних санкција добиће новчану помоћ без подношења пријаве.

Остали пунолетни држављани Републике Србије, са пребивалиштем на територији Србије и важећом личном картом, који се претходно нису пријавили а желе да добију допунску новчану помоћ у износу од 20 евра, као и они који су у међувремену стекли право на помоћ (било да су постали пунолетни или добили држављанство, пребивалиште и личну карту), могу да се пријаве на порталу Управе за трезор, на

адреси idp.trezor.gov.rs у периоду од 15. до 30. новембра 2021. године. Након уношења основних личних података (ЈМБГ, број личне карте и име банке), биће им заведена пријава чији ће статус моћи да провере на овом порталу. Уколико је, пак, неко након што је добио први део новчане помоћи од 30 евра у мају месецу, променио банку и угасио рачун, у првобитној банци ће му бити отворен наменски рачун на који ће му бити уплаћен други део новчане помоћи.

Такође, као што је најављено, корисници пензија могу да очекују помоћ од још 20.000 динара у фебруару или марту наредне године. **Г. О.**

ПРОШИРЕНЕ МОГУЋНОСТИ УНАПРЕЂЕЊА ДРУШТВЕНОГ СТАНДАРДА

Солидарна помоћ за најугроженије пензионере

Правилник о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, поред бесплатне десетодневне рехабилитације пензионера у здравствено-стационарним установама и бањско-климатским лечилиштима, и културних и спортско-рекреативних манифестација чији је циљ подстицање интеграције старих особа у друштво, прописује и трећи вид друштвеног стандарда корисника пензија – солидарну помоћ.

Солидарна помоћ се, у складу са Правилником, додељује у типизираним пакетима који садрже основне животне намирнице и средства за хигијену. Овај вид друштвеног стандарда реализује се на нивоу општинских удружења, односно одбора корисника пензија, а средства се опредељују према броју корисника пензија чија висина не прелази износ најниже пензи-

Са седнице Управног одбора РФ ПИО

је, што је сада 16.004,68 динара. Предност приликом остваривања права на овај вид помоћи има самохрани корисник или корисник у вишечланом домаћинству у коме је једини извор прихода пензија, и навршене године живота корисника, при чему приоритет имају корисници пензије који су старији. На овај начин средства су правичније расподељена, а помоћ усмерена према најсиромашнијим пензионерима.

Како ове године, због епидемиолошке ситуације, није било могуће одржавање Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба, на захтев Савеза пензионера Србије и Удружења пензионера Србије „Независност“, одлуком Управног одбора, на седници одржаној 15. октобра, извршена је прерасподела средстава одређених за друштвени стандард корисника пензија, тако што су средства одређена за кул-

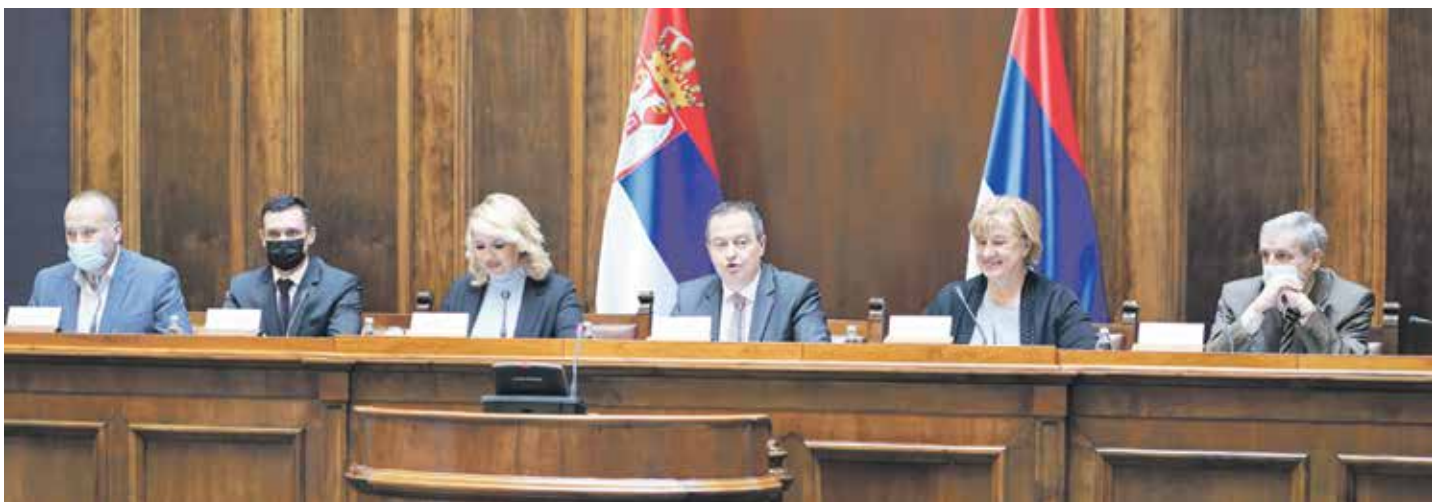
турне и спортско-рекреативне манифестације већим делом, око 10 милиона динара, преусмерена у средства за финансирање солидарне помоћи пензионерима, а мањим делом средства су утрошена за организацију мини олимпијада по окрузима.

На истој седници Управног одбор је разматрао и усвојио допуну Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија, којом су проширене могућности унапређења друштвеног стандарда, тако да се солидарна помоћ најугроженијим пензионерима може обезбедити и за друге намене и отворена је могућност да Фонд, на основу одлуке Управног одбора, организује културне и спортско-рекреативне манифестације пензионера.

Ј. Тимотијевић

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ПИО ОБЕЛЕЖИО МЕЂУНАРОДНИ ДАН СТАРИЈИХ

Поштовање и сарадња међу

Конференција о међугенерациској солидарности одржана у Дому Народне скупштине

Поводом Међународног дана старијих особа, 1. октобра, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање је организовао Конференцију „Међугенерациска солидарност на делу“, у Дому Народне скупштине Републике Србије.

Конференцију је отворио Ивица Дачић, председник Народне скупштине Републике Србије, а о међугенерациској сарадњи и старима говорили су и проф. др Дарија Кисић Тепавчевић, министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Драгана Калиновић, директорка РФ ПИО, и проф. др Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије. Иво Чоловић, директор истраживачке агенције, представио је резултате истраживања које је Фонд ПИО организовао на тему „Утицај пандемије вируса ковид 19 на положај пензионера у Србији“.

Отварајући конференцију председник Народне скупштине Ивица Дачић је нагласио да организовањем једног таквог скупа Републички фонд ПИО

даје важан допринос заједничкој посвећености, брзи и потребама старијих и да као друштво имамо обавезу да се боримо да наши старији живе у окружењу у којем ће бити сигурни, активни и испуњени.

– Свет постаје све старији. Процене су да ће до 2050. године бити удвостручен број људи старијих од 60 година и то је с

у којем ће бити више старијих него деце. Ово би могло да буде одлична прилика да променимо боље наш однос према старијој генерацији и у време кад не влада пандемија. Рецепт за то је солидарност – поручио је Дачић.

Министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, проф. др Дарија Кисић

за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, чије су активности усмерене у правцу побољшања живота и остваривања њихових права, са посебним акцентом на популацију пензионера и побољшање њиховог стандарда.

– Наши најстарији суграђани су наш темељ, стуб и ослонац и ми смо ту за њих како бисмо заједнички градили још бољу и напреднију Србију – рекла је Кисић Тепавчевић и додала да је захваљујући одговорној политици Владе Републике Србије дошло до раста привредне и економске активности и раста доприноса, што је све допринело да у мају и јуну, први пут од оснивања РФ ПИО, није било дотација за исплату пензија за пензионере из категорије запослених.

Директорка Фонда ПИО, Драгана Калиновић, подсетила је да је Одлуком Владе Републике Србије 2017. година проглашена годином међугенерациске солидарности.

– Од тада Фонд ПИО, као носилац пензијског система Србије који почива на принципима међугенерациске солидарности, спроводи бројне активности на унапређењу међугенерациске сарадње. Подржавамо и развијамо међу генерацијама поштовање, разумевање и интегритет и преду-

Министарка за рад Дарија Кисић Тепавчевић и заменик директора РФ ПИО Реља Огъеновић дају изјаве за медије

једне стране одлична вест јер је то потврда да се просечан животни век непрестано продужава. С друге стране, то је и велика порука нама да морамо што боље да се организујемо и да се навикавамо на окружење

Тепавчевић, поручила је да знање и искуство најстаријих представљају велики ресурс сваког друштва и основу за напредак. Кисић Тепавчевић је нагласила да су стари један од приоритета Министарства

генерацијама

зимамо конкретне активности које унапређују ове вредности у нашој држави, са жељом да међугенерациска солидарност постане начин живота – рекла је директорка Калиновић.

Она је додала да Фонд ПИО као друштвено одговорна институција сарађује са удружењима, клубовима за старије и организацијама које препознају и промовишу међугенерациску солидарност и да организује разне активности, радионице, скупове у којима спаја младе и старије како би једни другима преносили искуства и нова знања, како би развијали вредности генерациског суживота и снагу синергије.

Реља Огњеновић, заменик директора Фонда ПИО, овом приликом је истакао да Фонд ПИО сваке године на име друштвеног стандарда корисника пензија издваја 0,1 одсто од својих прихода и да је то ове године било више од 557 милиона.

– Захваљујући стабилној политици председника Вучића и политици отварања радних места, очекујемо да следеће године то буде увећано за 10 одсто. Протеклих 10 година смо за 110.000 пензионера омогућили бесплатан десетодневни одлазак у бање и, упркос ковиду и целој ситуацији око пандемије, ове и прошле године смо то исто омогућили за више од

30.000 пензионера са најнижим примањима. Оно што је јако важно, јесте да су нам приходи од доприноса све бољи и бољи и то нам даје за право да разговарамо о повећању пензија и новим давањима као што ће

бити оно у фебруару 2022. од 20.000 динара – навео је Реља Огњеновић.

У име пензионера присутнима се обратио проф. др Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије, који је рекао да је огромна већина старије популације задовољна реакцијом државе према пензионерској популацији током пандемије јер је много тога учинила да се осећају достојанствено.

– Досадашњи пандемијски ток показао је да је држава била на висини задатка, да је пензионерска популација показала висок ниво одговорности и савесности у придржавању епидемиолошких мера, што буди оптимизам да ће међугенерациска солидарност бити у наредном периоду на узлазној линији – рекао је Савић.

Председник Савеза пензионера је указао и на значај подизања компјутерске писмености старијих током пандемије и подсетио на активности које Савез пензионера Србије, заједно са Синдикатом пензионера „Независност“ и Покретом трећег доба Србије, спроводи како би помогли сарадњу са Фондом у делу који се односи на друштвени стандард пензионера – расподелу солидарне помоћи, организацију манифестација спорта и културе итд.

Свечаном тоном конференције допринео је и културно-уметнички део програма у којем су учествовали дечји хор Првог београдског певачког друштва и рецитатор Владимир Арачки, представник пензионера.

Јелена Томић

Пензионери задовољни квалитетом живота

У оквиру активности међугенерациске солидарности, Фонд ПИО је спровео истраживање на тему „Утицај пандемије вируса ковид 19 на положај пензионера у Србији“, које је обухватило старије од 65 година из категорије пензионера. Истраживање је показало да однос међугенерациске солидарности најбоље описује оцена старијих где се чак 42 одсто њих изјаснило да су млади спремни да се жртвују и помогну старијим особама. Три четвртине српских пензионера верује да је правац у ком се креће Србија добар и исказује врло висок степен задовољства квалитетом сопственог живота. Иако су представљали најугроженију категорију становништва у току пандемије, у случају две трећине пензионера корона није утицала на квалитет њиховог живота и успели су да живе исто као и пре пандемије, па су тако код 54 одсто анкетираних најчешћа осећања била вера да ће бити боље, нада и оптимизам. Осећај угрожености за време короне који се јавио код 46 одсто испитаника донекле је ублажен субјективном перцепцијом старијих да су државни органи водили рачуна о потребама пензионера за време пандемије.

Две трећине пензионера у Србији (64 одсто) сматра да има таман онолико информација о коронавирусу колико им је потребно, а најважнији медиј путем кога су се информисали о току пандемије је телевизија коју као примарни

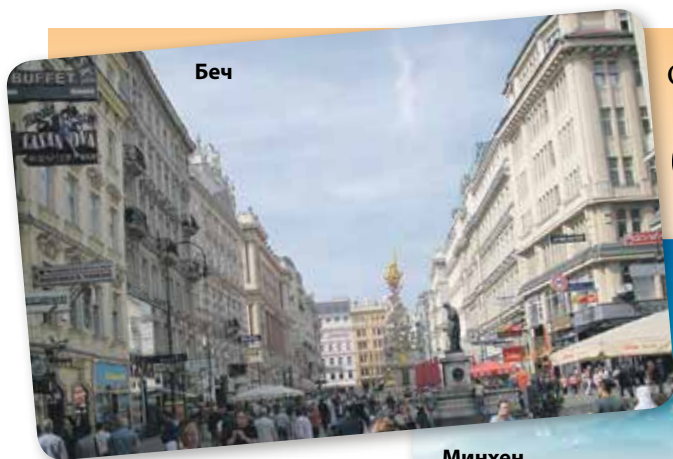

извор информација наводи чак 77 процената испитаника.

Међу државним органима и институцијама пензионери посебно истичу рад председника Републике Србије, којим је задовољно 84 одсто испитаника. По три четвртине анкетираних исказује задовољство радом Владе Републике Србије и медицинских експерата и стручњака.

Када је реч о вредновању рада, највишу оцену је добио председник Републике – чак 4,4, затим медицински експерти и стручњаци – 4,2 и Влада 4,1. Нешто мањи степен задовољства, али и даље веома висок, присутан је када је реч о раду здравственог система у целини и медија који су извештавали у току пандемије.

Када је у питању подршка процесу вакцинације у Србији, резултати јасно показују да пензионери подржавају овај процес – чак 85 одсто испитаника дало је позитиван одговор на питање да ли подржава вакцинацију.

Беч

СТАЖ ОСТВАРЕН У ВИШЕ ЗЕМАЉА

Сразмерне пензије

Љубљана

Минхен

Бројни осигураници Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање су део свог стажа остварили и радом у иностранству. Испуњењем услова за остваривање права на пензију они неретко имају недоумице око тога који је најбољи начин да своја права остваре у свим државама у којима су радили. Практика говори да се поједини осигураници одлучују да захтев пошаљу поштом оној држави у којој имају највише стажа, или из које очекују најповољнији износ пензије, а било је и случајева да се при подношењу захтева „не пријави“ стаж у иностранству с намером да се у другој држави право оствари непосредним подношењем захтева, вероватно због погрешног очекивања да би српска пензија могла неповољно да утиче на инострану.

Република Србија има закључене споразуме о социјалном осигурању са 31 државом, па ће осигураници који су у некој од њих радили овом приликом добити одговоре на најчешће постављана питања. Они који су радили у држави са којом споразум није закључен мораће помоћ да затраже непосредно од носиоца осигурања у тој држави.

Пре свега, важно је нагласити да се захтев за пензију подноси искључиво у држави у којој осигураник има пребивалиште, односно да није потребно подносити појединачне захтеве за остваривање права у Србији и у другим земљама. Циљ међународних споразума о социјалном осигурању је управо да се олакша остваривање права и умање трошкови осигураника. Захтев поднет у једној држави

сматра се захтевом за пензију у свим државама у којима осигураник има стаж, а то значи и да ће се у свим државама прихватити исти датум подношења захтева. Како би се поступак несметано спровео у складу са овим правилом, важно је да подносилац захтева наведе све државе у којима је радио и да уз захтев приложи одговарајуће доказе о стажу. Уколико се доказима о стажу не располаже, потребно је у захтеву што прецизније навести послодавце и тачна места и периоде рада. Наравно, ово се односи на запослење, али и на обављање самосталне делатности или на било који други рад који је према правним прописима поједине државе предвиђен као обавезно пензијско осигурање. Уколико осигураник није сигуран да ли је по основу свог рада био у пензијском осигурању, сугерише се да у захтеву такав период наведе, а у поступку ће се проверити да ли у иностранству постоји стаж по основу кога може да се оствари право на пензију.

По подношењу захтева за пензију, прва обавеза Фонда је да утврди пензијски стаж навршен у Републици Србији. Уколико је трајање тог стажа довољно за остваривање права на пензију, приступиће се доношењу решења и утврдиће се право на тзв. самосталну пензију. За овакву пензију стаж навршен

у иностранству није потребно урачунавати и из тог разлога није неопходно претходно тражити потврду од иностраног носиоца осигурања. По доношењу решења, у све државе у којима је навршен стаж упутиће се одговарајуће обавештење о захтеву, уз потврду стажа који је навршен у Србији, као и обавештење о окончању поступка у Србији. Уз допис се прилажу и сви расположиви докази о стажу у иностранству. На основу ове документације инострани носиоци ће спровести поступак према прописима тих држава и одлучити о праву на пензију. Ово значи да остваривање права на пензију у Србији не значи да су услови испуњени и у иностранству, па је могућа ситуација да старосни пензионер мора да сачека навршење још неке године живота или да инвалидски пензионер не испуњава иностране услове за инвалидску пензију. Наравно, могућа је и обрнута ситуација, односно да су услови друге државе „блажи“, па да осигураник раније добије пензију из иностранства него у Србији. У случају да по спроведеном поступку осигураник добије српску пензију, али за инострану не испуни услове, потребно је да по испуњењу услова поново поднесе захтев и то поново у држави у којој живи, без обзира на то што се тај захтев односи искључиво на инострану пензију.

У случају да стаж навршен у Србији није довољан за испуњење законских услова за пензију, неопходно је затражити потврде стажа из свих земаља у којима је тај осигураник радио. Пошто оваква ситуација може и знатно да одложи почетак коришћења пензије, пожељно је да осигураници и пре подношења захтева за пензију Фонду поднесу захтев за утврђивање стажа у иностранству. На тај начин могу и да избегну изненађења у погледу трајања навршеног иностраног стажа.

По пријему потврда и испуњењу услова, решењем ће се утврдити право на сразмерну пензију, а у укупан стаж ће се сабрати сви навршени стажеви, или само инострани стаж који уз српски чини довољан збир за испуњење услова. На пример, према свим споразумима закљученим са државама насталим на подручју СФРЈ, стаж у трећој држави се узима у обзир само уколико је он услов за остваривање права. При одређивању висине пензије у обрачун се узимају искључиво зараде остварене у Србији. Затим се висина пензије одређује као да је сав урачунат стаж навршен у Србији, а потом се од тако добијеног износа обрачунава сразмеран део који одговара уделу српског стажа у укупном трајању. Сличан принцип примењују и друге државе, па тако не може да се догоди да, на пример, ниже зараде у Србији умање француску, словеначку или канадску пензију. Корисник сразмерне пензије у Србији може да буде корисник само-

сталне пензије у другој држави, или чак може да користи и другу врсту пензије, па тако српски старосни пензионер може у другој држави да користи инвалидску или породичну пензију. Од ових правила постоје изузеци, али ће референти који воде поступак на то правовремено упозорити странке. Споразуми уређују и питање преузимања навршеног стажа који је краћи од минималног прописаног трајања за остваривање права, а та граница је најчешће постављена на 12 месеци, али је у неким државама и краћи стаж довољан за пензију. У случају да постоји такво ограничење, инострани стаж на свој терет преузима носилац друге државе.

Уколико је осигураник радио у Републици Србији, а у време испуњења услова за пензију има пребивалиште у другој држави, захтев за пензију подноси носиоцу те државе који ће спровести све потребне радње у поступку и затим о захтеву обавестити наш Фонд. Управо у циљу да се поступци спроведу правилно и да се избегне потреба за каснијим изменама у утврђеним правима, увек је у захтеву потребно навести све остварене стажеве, без обзира на то у којој земљи се захтев подноси, а подношење захтева у више држава истовремено може само да доведе до забуне. Као што смо на почетку рекли – изузетак од овог правила је случај када се захтев подноси држави са којом није закључен споразум о социјалном осигурању. У том случају осигураник може право на пензију да оствари искључиво непосредним подношењем захтева у тој држави, што се, наравно, може учинити и путем поште.

Мирослав Мирић

УСПЕШНА ПРОВЕРА ПРИМЕНЕ ИСО СТАНДАРДА У ФОНДУ ПИО

Без иједне неусаглашености

Републички фонд ПИО је у трећем сертификационом циклусу верификовао валидност сертификата за стандарде за менаџмент квалитетом ISO 9001:2015 и за менаџмент безбедношћу информација ISO/IEC 27001:2013. Као и до сада, надзорну оцену интегрисаног система управљања вршило је водеће сертификационо тело – SGS, а по осми пут у надзорној провери није утврђена ниједна неусаглашеност.

Надзор је обављен у Дирекцији Фонда ПИО, у Покрајинском фонду, као и у филијалама Бачка Паланка, Зрењанин и Шабац.

– Екстерне провере, било надзорне или ресертификационе, подразумевају како контролу задовољења обавезних тачака стандарда, тако и контролу примене законских и других прописа у процедурама рада. Имајући ово у виду, још већа је сатисфакција што у надзорној провери није утврђена ниједна неусаглашеност. Уз похвале за организацију провере,

посебно је похваљена компетентност руководиоца филијала, координатора за квалитет и координатора за безбедност информација, и свих запослених са којима су рађени интервјуи – навела је Ана Сурла, вођа Оперативног тима Фонда и службеник за управљање квалитетом.

Она је истакла да су у овој надзорној оцени запослени у ИТ имали значајну улогу пошто су, на препоруку проверача, спроведена унапређења ИКТ система у Фонду у смислу спровођења система безбедности информација, уз поштовање свих законских прописа. **Г. О.**

Градско признање Филијали РФ ПИО Краљево

Скупштина града Краљево је, поводом 7. октобра, Дана града – Краљевдана, диплому заслужне установе града за 2021. годину доделила Филијали Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Краљево за допринос у раду и развоју шире друштвене заједнице.

Директорка Филијале Биљана Барловац је у име колектива примила диплому заслужне установе града (на слици) и истакла да је то значајно признање за вредновање рада филијале које ће им бити подстрек да наставе да нижу пословне успехе. Она је захвалила свим запосленима који су својим радом и залагањем издигли филијалу на виши ниво.

Филијала Краљево, која покрива територију града Краљево и општина Рашка и Врњачка Бања, надлежна је за 53.000 осигураника и 43.000 корисника пензије. Филијала има 61 запосленог и по резултатима и ажурности је у врху у целој пословној мрежи РФ ПИО.

– Истичемо да се Филијала Краљево и у ванредном стању, уз примену превентивних епидемиолошких мера, максимално ангажовала да корисници буду задовољни и да не буду ускраћени у остваривању својих права – рекла је директорка Филијале Биљана Барловац. **Г. О.**

Нова директорка Филијале РФ ПИО Кикинда

Од 1. октобра ове године нова директорка Филијале РФ ПИО у Кикинди је Весна Ђукановић. Рођена је у Кикинди 1960. године, где је завршила основну школу и гимназију. Први степен правног факултета завршила је на Универзитету у Нишу, а дипломирала је на Правном факултету у Бањалуци.

Од маја 1987. године радила је у Дому омладине и пионира „Младост“ Кикинда, а од 2000. године до краја септембра 2021. године била је

запослена у Филијали Националне службе за запошљавање Кикинда, где је обављала различите послове. Између осталог, послове материјално правне заштите, кадровске послове, послове заснивања радних односа са странцима, посебне новчане накнаде итд.

Весна је до поласка на студије активно играла кошарку у ЖКК „Кикинда“.

Удата је и има два одрасла сина.

Г. О. Весна Ђукановић

Андрићева награда Дејану Стојиљковићу

Андрићеву награду за 2020. годину добио је нишки писац Дејан Стојиљковић за збирку приповедака „Неонски блуз“. Награда је додељена 11. октобра 2021, а у образложењу тро-чланог жирија, између осталог, стоји да је реч о причама различитог жанра, од историјске фикције до хорора. У збирци „Неонски блуз“ Стојиљковић је остварио низ упечатљивих приповедних ситуација кроз које се његови јунаци крећу, између архетипског, с једне стране, и налога савременог тренутка, с друге стране, наводи се у саопштењу Задужбине Иве Андрића.

Иначе, награђена збирка „Неонски блуз“ је наставак претходне збирке „Кишни пси“ која се од прошле године налази у књижарама.

Фонд ПИО покренуо Јутјуб канал

Време дигитализације променило је и начин пласирања вести, па се писана реч са папира преселила и на друштвене мреже, а главна замена за телевизију постаје Јутјуб. За сваку информацију која нам је потребна најпре претражујемо интернет па је готово незамисливо да компаније или институције немају неку врсту интернет презентације у виду веб сајта или странице на друштвеним мрежама. Тако је и Фонд ПИО, поред постојања званичног сајта www.pio.rs и друштвених мрежа Инстаграм и Фејсбук, препознао потребу да отвори Јутјуб канал који такође користи за постављање информација важних свим грађанима. Главни циљ јесте да се Фонд и на тај начин приближи осигураницима и корисницима, да им учини доступнијим информације о остваривању права, да их благовремено обавештава о изменама у свом раду, као и да успешно гради свој имиџ у јавности.

Садржаје Јутјуб канала под називом РФ ПИО можете погледати на адреси <https://www.youtube.com/channel/UCugkP6MZyMDVelfLi5SUEqg>, а такође можете наставити да пратите Фејсбук страницу Фонда (www.facebook.com/republickifondpio/) и Инстаграм профил (www.instagram.com/rfpio.rs/).

Сврљиг: бесплатна ужина за ђаке

Од средине септембра ове године свих 565 ученика ОШ „Добрила Стамболић“ у Сврљигу добија бесплатно ујину. Средства за ове наме-не обезбедила је локална самоуправа.

Мирослав Марковић, председник општине Сврљиг, каже да је ово велика финансијска помоћ и за родитеље и за децу. У зависности од епидемијске ситуације, планирани су ланч пакети. Намирнице су разноврсне и добро ће доћи најмлађима. Истовремено, каже Марковић, и бб ђака првака добило је по пет хиљада динара од локалне самоуправе.

Акција „Чути и разумети 2021“

Поводом Светске недеље глувих и наглувих особа компанија Аудиовокс већ девет година организује хуманитарну манифестацију „Чути и разумети“. Ове године је у оквиру манифестације покренута и акција поклањања квалитетних слушних апарата. Компанија Аудиовокс поклонила је слушне апарате за три особе са оштећеним слухом изабране од свих заинтересованих које су се пријавиле на позив.

Стручна комисија је на основу писама и медицинске документације изабрала ужи круг кандидата за акцију поклањања слушних апарата а затим су извучена три добитника. Апарате су добиле девојчица Лена Јоцић из Велике Плана, Тијана Митровић из Ниша и Ерика Фараго из Бајмока.

Добитнице су поклоне преузеле у представништвима Аудиовокса у Нишу, Суботици и Београду, где су им апарати подешени и прилагођени њиховом стању слуха. Све три добитнице су задовољне поклоном јер боље чују и разумеју са новим апаратом и сматрају да ће им убудуће бити много лакша комуникација са људима.

Ова хуманитарна акција има за циљ да се прошири подршка особама са оштећеним слухом и да се скрене пажња јавности на њихове проблеме и потребе.

Јубилеј Карловачке гимназије

Изложба „Карловачка гимназија – 230 година од оснивања“ свечано је отворена 22. октобра у Завичајној збирци у Сремским Карловцима.

Изложба за циљ има да упозна посетиоце са историјом ове значајне школске институције, која поред Спомен-библиотеке, као најстарије и најбогатије школске библиотеке у Србији, поседује и драгоцене хербаријум који је настао крајем 18. и почетком 19. века.

Отварању изложбе, која је реализована уз помоћ Музеја града Новог Сада, присуствовао је члан Градског већа за културу, Далибор Рожић, који је том приликом истакао да Карловачка гимназија представља светионик српске просвете и духовности.

На изложби ће бити приказана оснивачка повеља, оригиналне фотографије, уџбеници, сведочанства, школске свеске, учила и делови гимназијских збирки.

Установљен Дан родне равноправности

Влада Републике Србије усвојила је Одлуку о установљавању Дана родне равноправности који ће се обележавати 11. јуна сваке године.

То је дан када је Указом кнеза Михаила 1842. године одобрено школовање жена у Србији. Кнез је указом одобрио Наталији Петровић и Софији и Катарини Лекић да могу да отворе школу за женску децу.

Установљење Дана родне равноправности требало би да доприне-се подизању свести шире јавности о важности родне равноправности, као предуслова за напредак целокупног друштва.

Просечна нето зарада у августу 64.639 динара

Према подацима Републичког завода за статистику, просечна бруто зарада у Србији обрачуната за август ове године износила је 89.202 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) била 64.639 динара.

Раст бруто зарада у периоду јануар–август ове године, у односу на исти период прошле године, износио је 8,5 одсто номинално, односно 5,6 одсто реално, док су истовремено нето зараде порасле за 8,7 одсто номинално и за 5,8 одсто реално.

У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада за август ове године номинално је била виша за 10,3 одсто, а реално за 5,8 одсто, док је просечна нето зарада номинално била виша за 10,5 одсто, односно за 5,9 одсто реално.

Медијална нето зарада за август ове године износила је 49.933 динара, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Награда „Гордана Тодоровић“

Овогодишњу награду песничке манифестације „Дани Гордане Тодоровић“ за необјављени рукопис поезије добио је Иван Новчић (на слици), песник из Краљева.

Одлука жирија у саставу: Горан Максимовић, универзитетски професор, председник, Милица Миленковић, мастер филологије, и Радослав Вучковић, професор књижевности и српског језика, била је једногласна.

У образложењу, између осталог, стоји да рукопис под називом „Бестијаријум“ Ивана Новчића краси особен лирски стил саткан од споја српске песничке традиције и осврта на њену савременост.

Награду – штампање књиге, додељује Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг.

Иначе, ова манифестација одржава се у знак сећања на Гордану Тодоровић, рано преминулу песникињу која је рођена у сврљишком селу Драјинаца.

Светски дан хосписа и палијативног збрињавања

Поводом обележавања 10. октобра, Светског дана хосписа и палијативног збрињавања, Колпинг друштво Србије организовало је у Новом Саду округли сто на тему „Не остављамо никога иза себе – равноправност у приступу палијативној нези“. Скупу је присуствовао Предраг Вулетић (на слици, у средини), покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова, представници Градске управе, релевантних институција и невладиног сектора из области социјалне заштите и бриге о старима.

На скупу су представљени резултати истраживања о потребама грађана за палијативним збрињавањем, доступности услуге и иницијативе за законско регулисање и унапређење палијативног збрињавања у Србији.

Предраг Вулетић је рекао да у систему социјалне заштите на територији Покрајине функционише 27 установа за смештај корисника чији је оснивач Покрајинска влада и 61 приватни дом за старе, те да су нарочито установе за старе суочене са променом категорије корисника јер је све више оних којима је потребна подршка и посебна нега.

– Управу у тим установама је видљива потреба заједничког деловања здравственог система и система социјалне заштите. Због тога је у изради измена и допуна Закона о социјалној заштити разматрано и формирање нових или реорганизација постојећих установа како би оне заиста задовољавале потребе корисника – истакао је Вулетић.

Вршачка позоришна јесен

У Народном позоришту „Стерија“ у Вршцу, после годину дана паузе због епидемије коронавируса, од 1. до 7. новембра одржаће се 28. фестивал позоришне класике „Вршачка позоришна јесен“.

У оквиру такмичарског дела програма, под слоганом „Класика на ветрометини“, на Великој сцени ће бити изведено пет представа, по избору новог селектора фестивала, Бранислава Недића. Представе ће оцењивати трочлани жири – редитељ Миодраг Динуловић, глумца Зоран Карајић и театролог Милош Латинковић.

Фестивал ће отворити представа „Фалстаф – Веселе жене виндорске“, комедија рађена по тексту Вилема Шекспира, а биће изведени и комади „Кус петлић“ Александра Поповића, „Ожалошћена породица“ Бранислава Нушића, „Употреба човека“ Александра Тишме и „Деобе“ Добрице Ћосића.

Жири фестивала доделиће награде за најбољу представу у целини, најбољу режију, мушку и женску улогу, награду за младог глумца „Томислав Пејчић“ и специјалну награду.

Фестивал садржи и занимљив пратећи програм – изложбе, промоције књига и програм за најмлађу публику. Број посетилаца је ограничен, због епидемиолошке ситуације.

Поклон слепих и слабовидих старима у Лесковцу

Окружна организација слепих и слабовидих у Лесковцу има око три стотине чланова и октобар, месец бриге о старима, искористила

је да Установи за одрасле и старије особе у Лесковцу уручи пригодне поклоне, односно ручне радове. Акција је спроведена у оквиру пројекта јавних радова који је финансирала лесковачка филијала Националне службе за запошљавање.

Ален Хусић, председника Окружне организације слепих и слабовидих Лесковац, истиче да су за израду радова ангажована три члана, а да ће сличне акције бити настављене до краја ове и наредних година.

Кључ ка инклузији

У години када Савез слепих Србије обележава 75 година рада, у Београду је, 21. и 22. октобра, одржана Међународна конференција о запошљавању слепих и слабовидних особа „Кључ ка инклузији“, коју су организовали Европски савез слепих и Савез слепих Србије, уз финансијску подршку Европске комисије и Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Конференцији су присуствовали представници Владе Републике Србије,

Паметна рукавица за слепе и слабовиде

На Конференцији Европског савеза слепих представници компаније „Anoris technology“ демонстрирали су „Анору“ – „паметну“ рукавицу, односно, мултифункционални уређај чија је основна намена да помогне слепима у лакшем обављању свакодневних активности, пре свега у оријентацији у простору. Рукавица детектује удаљеност у односу на предмете, детектује боје, предмете, новчанице, изговара датум и сат, уколико се особа изгуби, шаље локацију. Паметна рукавица се продаје у Србији, земљама Европске уније и САД. – За сада се „Анора“ производи за комерцијалну продају, али нам је циљ да слепе особе код нас и у свету добијају рукавицу бесплатно тако што ће се њено финансирање вршити кроз програме друштено-одговорних компанија и државних институција – рекао је Никола Крстић, изумитељ паметне рукавице и оснивач „Anoris technology“.

државних институција, установа за слепе и слабовиде особе, представници тридесетак националних организација слепих из ЕУ и земаља региона, локалних организација чланица Савеза слепих Србије и гости.

Скуп су отворили Милан Стошић, председник Савеза слепих Србије, Родолфо Катани, председник Европског савеза слепих, и Стана Божовић, државна секретарка у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

– Тема запошљавања слепих и слабовидних није само проблем у нашој земљи, већ на глобалном нивоу. Запошљавање ових категорија особа са инвалидитетом је важно не само из економских и финансијских разлога, већ и из социјалних и хуманих – рекао је Милан Стошић, председник Савеза слепих Србије. Он је додао да је Кон-

Учесници скупа посвећеног унапређењу положаја слепих и слабовидних

ференција препозната као веома значајан догађај на међународном нивоу и у повећавању свих релевантних институција, али и као идеална прилика да се кроз продубљивање сарадње међу репрезентативним организацијама слепих из европских земаља и размену примера позитивне праксе дође до системских решења.

О активностима Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања везаним за запошљавање слепих и слабовидних особа говорила је државна секретарка Стана Божовић.

– Унапређење положаја особа са инвалидитетом, њихово веће запошљавање, пружање подршке и уклањање свих друштвених и архитектонских баријера, приоритет су ресорног министарства – рекла је Божовић и додала да је питање запошљавања најважније јер је то питање егзистенције и укључености у друштво и јер је веома битно да човек може да ради и ужива плодове свог рада.

У циљу унапређења положаја особа са инвалидитетом Министарство за рад је за ову намену за 2021. годину обезбедило 550 милиона динара, које реализује Национална служба за запошљавање. За мере подршке предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом издвојено је 625 милиона, а 430 милиона за конкурсе које Министарство реализује у циљу унапређења положаја ОСИ.

На значај скупа указао је и Родолфо Катани, председник Европског савеза слепих, који је рекао да је запошљавање врста инклузије за слепе и слабовиде особе и да је то начин да они постану активни и продуктивни грађани у друштву, а не само да примају помоћ.

– Није слепа особа та која мора да се прилагоди друштву већ друштво треба да уклопи све баријере које чине да слепи буду жртве дискриминације и да им се укидају људска права – рекао је Катани.

Дан белог штапа

Међународни дан слепих, 15. октобар, познатији као Дан белог штапа, ове године је обележен Свечаном академијом у Сомбору, која је уједно била и централна овогодишња манифестација. Скуп је одржан у организацији Удружења слепих Сомбор које је прославило 70 година постојања, а проглашени су и победници литерарног и ликовног конкурса на тему „Живот са белим штапом“.

О активностима и активним мерама политике запошљавања ОСИ, са фокусом на запошљавање слепих и слабовидних особа, које реализује НСЗ у сарадњи са послодавцима у Србији, говорила је Биљана Јеленковић Паспаљ, начелник Сектора за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом. У оквиру друге сесије конфе-

ренције представљени су примери добре праксе запошљавања слепих и слабовидних. Сузана Јојић, повереник за запошљавање у Савезу слепих Србије, учесницима скупа је представила истраживање Савеза о запошљавању слепих и слабовидних особа. Добијени резултати, како је навела, указују на то да чак 55,6 одсто особа са оштећењем вида доживи неки облик дискриминације приликом тражења посла. Конференција је затворена усвајањем Резолуције о запошљавању слепих и слабовидних особа.

Јелена Томић

Значајни за традицију и туризам

Ненад Иванишевић и Славко Новаковић уручују уговоре занатлијама

Покрајински секретар за привреду и туризам, др Ненад Иванишевић, уручио је 4. октобра уговоре корисницима који су добили средства на конкурс за доделу бесповратних средстава за субвенционисање развоја и ревитализације послова који се сматрају уметничким и старим занатима, односно послова домаће радиности. Уговори су уручени у просторијама Удружења самосталних занатлија Новог Сада, у присуству председника Удружења Славка Новаковића, а субвенције су намењене предузетницима, микро и малим правним лицима.

Покрајина је за ову намену обезбедила укупно пет милио-

на динара ради унапређења и очувања процеса производње на начин који не угрожава традиционалну технологију карактеристичну за уметнички или стари занат или посао домаће радиности, у циљу повећања конкурентности, односно укупног развоја предузетништва у АП Војводини. Субвенције су добила 24 корисника, по 2,5 милиона динара распоређено је за текуће (13 корисника) и за капиталне субвенције (11 корисника). Средства су додељена за набавку опреме или репроматеријала, а усмерена су занатлијама из читаве Покрајине, од сарача до кожара, од кројача до дрводелља и уметничких ливница. Појединачни износи су одо-

бравани у висини до 100 одсто куповне вредности по пројекту подносиоца пријаве, са урачунатим ПДВ-ом. За опрему им је одобрено најмање 100.000 динара а највише 250.000 динара, док су за репроматеријал добијали најмање 80.000, а највише 200.000 динара.

– Стари занати су важни због традиције, али и због туризма, јер нема туристичке манифестације без старих заната. Идеја је да се ова пракса настави и наредне године, али са већим износом, као и да у програме запошљавања уведемо посебну категорију – обуку новозапослених за старе занате. Занати су важни и за очување културе мањинских заједница и очува-

ња мултиетничности, по чему је Војводина надалеко позната – рекао је овом приликом секретар Иванишевић.

Председник Удружења самосталних занатлија Новог Сада, Славко Новаковић, истакао је да није довољно само довести туристе са бродова који пристају дуж Дунава, него им треба нешто и понудити, а најбољу понуду ће им дати управо људи који се баве старим и уметничким занатима.

– Конкурси су једини начин да се дође до додатних средстава за улагање док се на системско решење, попут закона у тој области, још чека – рекао је Славко Новаковић.

М. Мектеровић

ДОДАТНА СРЕДСТВА ЗА КУПОВИНУ СЕОСКИХ КУЋА

Велико интересовање младих парова

Због великог интересовања грађана за јавни конкурс за доделу бесповратних средстава, Влада Републике Србије усвојила је на седници од 27. октобра ове године измењену Уредбу о утврђивању Програма доделе бесповратних средстава за куповину сеоске куће са окућницом на територији Републике Србије за 2021. годину.

За реализацију овог програма Влада Србије је определила укупно 573 милиона динара, што значи додатна 73 милиона пошто је првобитном Уредбом било опредељено 500 милиона динара.

Циљ овог програма је мотивисање становништва да остане на селу и подстицање младих да се врате кроз решавање стамбеног питања. Очекивани ефекат програма је био насељавање приближно 400 сеоских кућа са окућницом у руралном подручју, али је стигло много више пријава.

Према Уредби, држава ће финансирати куповину сеоске куће са окућницом у

вредности до највише 1,2 милиона динара, а право да конкуришу за тај износ бесповратних средстава имају држављани Србије са пребивалиштем на територији наше земље, млађи од 45 година и без некретнине у власништву.

Поред обавезних услова за учешће на јавном конкурс, подносиоци пријаве треба да испуњавају и један од четири алтернативно прописана услова. **Г. О.**

Лесковац: пријавило се педесет породица

Око педесет породица, млађих брачних парова, пријавило се на конкурс Министарства за бригу о селу и локалне самоуправе града Лесковца са жељом да живот наставе на селу, у лесковачком крају.

Шеф Одељења за привреду и пољопривреду лесковачке Градске управе, Раде Велинов, рекао је да су се јавили брачни парови из више градова Србије и из Београда који су остали без сталног запослења или сматрају да ће им даљи живот у селу бити јефтинији.

У Градској управи истичу да су међу онима који су понудили куће у откуп углавном власници, односно наследници кућа у равничарским селима Доњи Брестовац и Турековац, као и у селима подно Бабичке горе и планине Кукавица. Међутим, да би њихове понуде ушле у разматрање понуђени објекти треба да су катастарски укњижени на име понуђача и са регулисаним правима и обавезама власништва. **Т. С.**

ОТВОРЕН НОВИ ДОМ ПЕНЗИОНЕРА У КИСАЧУ

Нови простор за окупљање

Поводом обележавања 75 година постојања и рада Удружења пензионера града Новог Сада, заменик градоначелника Новог Сада, Милан Ђурић, и председник Удружења Момо Чолаковић 26. октобра су пресецањем врпце свечано отворили Дом пензионера у Кисачу.

Новоотворени објект налази се у дворишту Месне заједнице Кисач, у Словачкој улици, а у оквиру реконструкције је урађено комплетно рушење и поновна изградња дела објекта, опремање водоводним и електро инсталацијама, као и хидро и гасном инсталацијом. Просторије су опремљене намештајем, а један део објекта користиће Удружење пензионера Кисач, а други Црвени крст.

Приликом отварања Момо Чолаковић је изјавио да нема лепшег повода за обележавање јубилеја Удружења.

– Пре тачно 75 година, 1946, дванаест корисника пензија формирало је Удружење пензионера

Милан Ђурић (лево) и Момо Чолаковић приликом пресецања врпце

града Новог Сада које постоји и данас. Великом заслугом градоначелника Милоша Вучевића пре пет година смо издали и монографију у којој је описан историјат постојања и рада Удружења и тако смо успели да бројне значајне догађаје сачувамо од заборавља. За успешан рад добили смо и Октобарску награду града као највеће признање које наша локална самоуправа додељује. Данас Удружење броји 25.182 члана учлањена у четрдесет

месних организација. Одлично сарађујемо са локалном самоуправом и успешно остварујемо програме које смо заједнички утврдили – навео је Момо Чолаковић.

Милан Ђурић је истакао да град Нови Сад препознаје значај доприноса данашњих пензионера друштву, као и своју обавезу да им се адекватно одужи за све што су урадили.

– Континуирано радимо на унапређењу система услуга за стари-

је суграђане. Дневни боравци, клубови за пензионере, помоћ и нега у кући, једнократна помоћ за оне са најнижим примањима, као и повластице у јавном превозу, плаћен одлазак у бање и летовалишта само су неке од мера које град спроводи како би им олакшао пензионерске дане. У реконструкцију Дома у Кисачу уложили смо пет милиона динара и добили простор од 70 квадрата који ће убудуће користити 880 пензионера – рекао је Ђурић и додао да град од 2016. године интензивно ради на реконструкцији, адаптацији и изградњи објеката намењених домовима пензионера.

Јурај Фабијан, председник Месне организације пензионера Кисач, која броји око 240 чланова, рекао је да је за њих ово велики дан јер сада имају нови простор где могу да се окупљају, одиграју партију шаха, прочитају новине, погледају ТВ програм, и да учествују у свим активностима Месне организације.

Мирослав Мектеровић

У УДРУЖЕЊУ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НОВОГ САДА О ПОЛОЖАЈУ ЖЕНА У СРБИЈИ

Старије жене у фокусу

Удружење грађана Amity – Снага пријатељства из Београда и Удружење грађанки Fem-Platz из Панчева, у сарадњи са Удружењем пензионера града Новог Сада, организовали су 22. октобра округли сто на тему „Људска права, забрана дискриминације и родна равноправност“, на коме су представили резултате истраживања о положају и учешћу старијих жена у јавном и политичком животу Србије и препоруке за побољшање њиховог положаја. Скуп је одржан у просторијама Удружења пензионера града Новог Сада, а ту пројектну активност је финансирала Европска унија, уз подршку Агенције УН за родну равноправност и оснаживање жена и Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом Владе Републике Србије.

– Истраживање је спроведено с циљем да се сагледа положај старијих жена у Србији, њихова укљученост у доношење одлука које утичу на њихов живот, и потребне мере државе и друштва. Обављено је на репрезентативном узорку од 675 жена које имају 65 и више година и живе у шест градова – Београду, Новом Саду, Нишу, Крагујевцу, Бору и Чачку, и у сеоским срединама у њиховом окружењу. Истраживање је ставило у фокус старије жене, које су бројније у односу на своје вршњаке мушкарце али су запостављеније у односу на њих јер им нису обезбеђене исте могућности учествовања у креирању политика и одлучивању о питањима која их се тичу. С друге стране желели смо да кроз разговор на овом скупу установимо шта је од препорука за њихову већу укљу-

Округли сто о положају и учешћу старијих жена у јавном и политичком животу Србије

ченост примењиво у Новом Саду – рекла је мр Надежда Сатарић, председница Управног одбора Amity-ја.

Момо Чолаковић, председник Удружења пензионера града Новог Сада, сагласан је да су старије жене (65+) највише дискриминисане у друштву.

– Оне долазе и у наше удружење да се жале на свој положај или да разговарају са нама о својим проблемима, али најчешће не желе да поднесу прија-

ву за злостављање. У удружењу већина чланова су жене, а од око 400 активиста у органима удружења оне чине половину. Трдићемо се да их у наредном периоду буде још више, у складу са њиховим бројем у чланству. Сматрам да ова тематика треба да буде присутнија у медијима да би изазвала позитивну реакцију шире друштвене заједнице – навео је на скупу Момо Чолаковић.

М. Мектеровић

Посао без радног времена

Поводом 15. октобра, Међународног дана жена на селу, који је 2007. године установљен резолуцијом Генералне скупштине Уједињених нација, у ТЦ Галерија, у Београду на води, уприличена је манифестација која је имала за циљ промоцију рада и друштвеног значаја жена са села.

Друштво препознаје важну улогу жена које својим напорним радом доприносе не само свом домаћинству, већ и очувању наше традиције јер се многе од њих баве старим занатима, али и израдом разних производа на начин на који су то радиле наше баке.

Манифестацију је свечано отворила државна секретарка у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Јелена Благојевић (на слици), која је истакла да је веома важно да подстакнемо и оснажимо жене да се удруже и буду што активније у својим срединама. Родна равноправност, како је навела, није питање једног закона или једне стратегије, већ је универзална вредност, те одговорност за њено унапређење лежи на свима нама.

– Овде смо како бисмо помогли првенствено промоцији жена са села и њихових прехрамбених производа, али и сувенирског програма. Такође, да им помогнемо у повезивању са другим асоцијацијама и удру-

жењима, не само у земљи него и у иностранству, али и да подржимо њихов предузетнички дух

Посетиоци манифестације су имали прилику да виде традиционалне српске рукотворине,

жило 15 удружења жена са села, као и Етно мрежа, кровна организација произвођача рукотворина у чијем саставу се налази 21 удружење или предузетничка радња из целе Србије, које се баве израдом рукотворина на традиционалан начин. Снежана Јовановић, представница Етно мреже, истакла је да се они труде да заштите плетење, ткање, пустовање, нецану чипку и друге запостављене или заборављене технике.

Организатори овогодишње манифестације обележавања Дана жена на селу били су Удружење за туризам Привредне коморе Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, ЈКП Градске пијаце, Београд на води и ТЦ Галерија.

Драгана Лукић Лазовић

Малобројне власнице газдинстава

Према статистичким подацима, жене у руралним подручјима представљају више од једне четвртине светске популације, а у земљама у развоју чине скоро 43 одсто укупне радне снаге у пољопривреди. У Србији су жене у руралним срединама у тешком положају и спадају међу најугроженије групе у друштву.

Само 12 одсто жена су власнице газдинстава, а посебно поражавајући је податак да чак 60 процената њих не остварује право на пензију иако раде од свитања до сумрака, и то не само као домаћице које брину о кући и породици, већ и на њиви и у шталама. Посебан проблем је то што жене на селу не препознају своја права и најчешће не размишљају да имају неке друге могућности.

и оно што је најбитније, њихову креативност – рекла је Тијана Маљковић из Удружења за туризам Привредне коморе Србије.

али и да пробају специјалитете које су припремиле чланице женских удружења. Овом приликом је своје производе изло-

Позоришна представа у селу Даросава

Комисија за родну равноправност општине Аранђеловац организовала је 14. октобра бесплатну позоришну представу у селу Даросава, с намером да се, поводом Међународног дана жена на селу, укаже не само на тежак положај сеоских жена већ и на значај враћања културних манифестација у српска села. У тамошњем дому културе мештанима су се представили популарни глумци Сандра Бугарски и Александар Дунић у комедији „Лажу ме“.

Десанка Миланов, председница Скупштине општине Аранђеловац и Комиси-

је за родну равноправност у том граду, указала је на лош положај жена на селу и на потребу да се подигне ниво свести о томе и побољша њихов статус у друштву.

– Жене које живе у руралном подручју су скрајнуте и невидљиве а раде и дан и ноћ. Жеља нам је да их оснажимо, да им омогућимо да имају све што им је потребно и да их подржимо да више учествују у политичком животу, јер оне су очувале породицу – рекла је Миланов.

J. T.

У реновираном простору

Удружење оболелих од мултипле склерозе (МС) Лесковца и Јабланичког управног округа, са седиштем у Лесковцу, има више од 400 активних чланова. Удружењем последњих неколико година успешно руководи тим на челу са Предрагом Јовановићем, председником, и Милом Милошевићем, секретаром овог јединственог удружења.

Ово лесковачко удружење формирано је пре 11 година. Доскоро је било смештено у нефункционалном простору у ужем центру града. Али, захваљујући буџету локалне самоуправе Лесковца и надлежног министарства, у реновирање њиховог простора уложено је око милион динара. Прошлог месеца реновиран је кров службених просторија, адаптиран је мокри чвор и канцеларијски простор прилагођен теже покретљивим члановима удружења.

– Креативне радионице за оболеле од мултипле склерозе су јединствене психосоцијалне радионице у којима наши чланови декупаж техником и другим техникама праве мала ремек-дела. Те радове ми про-

Чланови радионице Удружења оболелих од МС Лесковац

дајемо по веома повољним ценама, махом на лесковачкој „Роштиљијади“ и другим манифестацијама у региону и на тај начин делимично поспешујемо наше редовне активности и покривамо комуналне трошкове – прича Мила Милошевић, секретар удружења.

Ова дружења и хоби-радионице са декупаж техником прилика су да се размене досадашња искуства и да се договоримо о наредним активностима удружења, каже

Јована Цветковић, дипломирани инжењер саобраћаја.

Драгана Јовановић, такође чланица руководства овог јединственог удружења, истиче сарадњу лесковачког Удружења оболелих од МС са истоветним удружењем из Ниша.

– Имамо заједничку школу јахања на хиподрому у Нишу, а највероватније ћемо заједно организовати наредни шаховски турнир за наше чланове и пријатеље удружења – подсећа госпођа Јовановић.

Лесковачко удружење оболелих од мултипле склерозе данас броји око 80 сталних активних чланова, међу којима

је нажалост велики број млађих људи. Удружење је поред других културних активности продуцирало снимање документарног филма „Нова страница – прича о животу са мултиплом склерозом“, надахнуту причу о животу двоје младих оболелих од ове специфичне болести.

Овај филм могуће је погледати на Youtube каналу и интернет страници Друштва мултипле склерозе Србије.

Т. Стевановић

АКТИВНОСТИ ИНВАЛИДА РАДА БОРСКОГ ОКРУГА

Спортски сусрети у Мајданпеку

Савез инвалида рада Србије организовао је у Мајданпеку, 16. септембра, уз поштовање свих прописаних мера заштите, спортско такмичење општинских и градских организација инвалида рада Борског округа.

Такмичари из Бора, Кладова, Неготина и Мајданпека, као и из општинске организације Књажевац која припада Зајечарском округу, надметали су се у шаху, пикаду и куглању. Најбољима су уручене медаље а Божидар Цекић, председник Савеза инвалида рада Србије и члан Савета Владе за питања особа са инвалидитетом, честитао је победницима и свим учесницима, а Кризном штабу Мајданпека и домаћинима захвалио на доброј сарадњи.

Божидару Цекићу је уручена повеља коју му је Општинска организација инвалида рада Мајданпек доделила за изузетну сарадњу и допринос побољшању

положаја организација инвалида рада на територији читавог округа.

Поред такмичења, одржана је и трибина којој су присуствовали представници локалне самоуправе, гости и сви такмичари. Председник СИР Србије говорио је о задацима и проблемима организација инвалида рада и тешкоћама са којима се сусреће чланство.

– Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања је увек уз нас и са нама, поготово када је реч о законским решењима или финансирању кроз пројектне активности – истакао је Цекић.

Са скупа је упућена и велика захвалност, у име 400.000 чланова организација инвалида рада, председнику Републике Србије Александру Вучићу за све што је допринео за бољи положај инвалида рада и особа са инвалидитетом, као и за све што у условима пандемије чини за грађа-

Повеља Општинске организације инвалида рада Мајданпек уручена Божидару Цекићу

не Србије – посебно када је реч о здравственој заштити и обезбеђивању довољног броја и више врста вакцина, али и о материјалној помоћи становништву.

М. Јовановић

Седам и по деценија постојања

Удружење пензионера града Ниша обележило је 10. октобра 75 година рада и постојања. Тим поводом организована је свечаност на којој су најзаслужнијим појединцима и установама додељена признања. Била је то прилика за подсећања да је у протеклих 7,5 деценија било успешних и мање успешних периода у раду удружења, али данас с поносом истичу да су остали и опстали као најстарија и најснажнија пензионерска организација у граду и међу првима у Србији.

Властимир Гоцић, председник Удружења пензионера града Ниша, наглашава да је увек, па и данас, главна активност усмерена на тражење решења да се помогне чланству да лакше и боље живи. Организација сада окупља близу 10.500 чланова.

– Последњих пет година из сопственог фонда солидарности издвојили смо 28,5 милиона динара па је око 2.000 наших чланова добило позајмицу коју враћају у шест рата без камате. Поделили смо за то време 50.000 пакета намирница. Пакет је добио сваки наш члан а за то смо издвојили 20 мили-

На свечаности били гости из осам региона и председник Савеза пензионера Србије Андреја Савић

она динара – каже председник Гоцић и додаје да Удружење регресира одлазак пензионера у бање. Последња група од 50 људи је од 21. октобра боравила у Луковској бањи. Удружење сваком члану регресира по 2.500 динара, и уз то обезбеђује бесплатан превоз до бање.

Иначе, на пригодној свечаности поводом годишњице и Дана удружења било је гостију из осам региона. Нису изостала ни удружења пензионера из градова са којима су се Нишлије побратимиле, као ни представници града и градских општина Ниша. За добру сарадњу и допринос у раду

додељене су захвалнице, плакете и повеље.

Учеснике манифестације, између осталих, поздравио је Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије. Он је подсетио да упркос ковид епидемији и невољи која је захватила читав свет, пензионерска организација Србије наставља да се бори да кроз социјални дијалог обезбеди бољи и квалитетнији живот најстаријих грађана.

– Држава је доста учинила, посебно кад је реч о нашој популацији – рекао је први човек пензионерске организације и појаснио да је кроз финансијску помоћ и једнократна давања у

неколико наврата пензионерима исплаћено укупно око 300 евра у динарској противвредности.

Од 1. јануара нас очекује и повећање пензија, а настојимо да још неким активностима, у договору са ресорним министарством и фискалним саветом, дођемо до решења која ће побољшати стандард пензионера, најавио је Савић.

Скуп је протекао уз поштовање препоручених епидемиолошких мера а Удружење је сада свим месним одборима у граду, има их 78, доставило заштитна средства у вредности од петсто хиљада динара.

Љ. Глоговац

ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА ПОВОДОМ ДАНА СТАРИЈИХ

Лепота старења кроз објектив

Поводом обележавања Међународног дана старијих особа, 1. октобра, у Установи културе Градске општине Стари град „Пароброд“ у Београду уприличена је изложба „Лепота старења“, као резултат конкурса који је удружење Amity – снага пријатељства реализовало у сарадњи са Фото савезом Србије. За избор најбољих фотографија из Србије на тему „Лепота старења“ пријавило се 68 аутора са укупно 374 фотографије, а изложене су 72 фотографије 47 аутора.

Приликом отварања изложбе, председница Управног одбора удружења Amity Надежда Сатарић нагласила је да изложене фотографије говоре о лепшој, позитивној страни старења. Изложени фотографски записи показали су да старост има свој шарм, а лепоту старења учинили су видљивијом. Отварању изложбе присуствовало је око четрдесет посетилаца, међу којима и

Награђени у категорији појединачних фотографија: лево, „Стара гарда на полумаратону“, аутор Сретен Пантелић (друга награда), у средини „Доживети стоту, доживети стоту“, Младен Мијаиловић (прва награда), десно „Другарство не зна за године“, Дарко Дозет (трећа награда)

Бранкица Јанковић, повереница за заштиту равноправности, и Гордана Чомић, министарка за људска и мањинска права и друштвени дијалог.

Након деветодневне поставке у „Пароброду“, изложбена поставка је кренула пут Алексинца, Параћина и Чачка.

Ј. О.

САЈАМ ЗИМНИЦЕ У ЦРНОЉЕВИЦИ КОД СВРЉИГА

Вредне и радне жене са села

Поводом 15. октобра, Међународног дана жена на селу, у Црнољевници, селу надомак Сврљига, одржан је четврти Сајам зимнице. Учеснице сајма биле су жене са села које су изложиле свој рад, знање и умеће. На сајму пуно тегли ајвара, слатка, џемова, пекмеца, салата, меда и много пецива и колача. Столови окићени шумским плодовима...

Сајам је отворио и о положају жена са села, њиховом животу и мукотрпном раду говорио Бранко Ружић, први потпредседник Владе и министар просвете, науке и технолошког развоја. Он је подвукао значај сајма, који афирмише рад жена са села које чувају своје огњиште и стуб су породице.

– Оне поред свих обавеза и немају времена за себе. Зато сви морамо да се боримо за њихов бољи социјално-економски положај и обавеза је државе да им обезбеди приступ образовању, социјалним примањима и здравственој заштити, ништа мање него што имају жене у урбаним срединама – поручио је министар Ружић.

Ружић је обишао штандове и разговарао са женама о питањима која се тичу села и њиховог живота. Директори основне и средње школе и предшколске установе са

министром су разговарали о образовном систему у сврљишком крају.

Милија Милетић, народни посланик, казао је да је општина Сврљиг направила значајне кораке и усвојила бројне скупштинске одлуке које су у интересу жена са села.

Манифестацију су по кишовитом времену, уз поштовање свих епидемиолошких мера, организовали Удружење жена са села, Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг и општина Сврљиг.

С. Ђорђевић

У ВЛАДИМИРОВЦУ ОДРЖАНА МАНИФЕСТАЦИЈА ПОСВЕЂЕНА ДУЊИ

Промоција плодова јесени

Да је живот на селу леп, а ових дана посебно га краси берићетан род дуња, уверила нас је девета манифестација под називом „Дуња и јесењи плодови“ коју је 16. октобра, под покровитељством општине Алибунар, у Владимировцу организовало Месно удружење жена „Вредне руке Баната“. Чланице удружења посетиоцима су представиле производе од дуње, компоте, џемове, слатко, колаче, квалитетне напитке...

Познаваоци кажу да је дуња ове године одлично родила а број стабала под овом воћком у селу и околини расте. Ипак, епидемиолошке мере су допринеле

да овогодишња манифестација буде знатно мање посећена. По речима председнице удружења жена „Вредне руке Баната“, Викторије Секешан, дуња је изабрана

за представљање зато што се у овом селу традиционално гаји. Поред својих органолептичких својстава, од овог воћа изузетне лепоте вредне руке овдашњих жена спре-

мају зимницу, колаче, а веома је цењена и ракија од дуње.

На овом својеврсном јесењем сајму представила су се сестринска удружења жена из Алибунара, Јаношика, Добрице, Банатског Карловца, Торка, Панчева и Долова. Изложено је за сваког понешто, за видети а и за понети. Викторија Секешан је захвалила свима који су на било који начин пружили подршку овој манифестацији а учесницама које су на својим тезгама изложиле богату лепезу производа у знак сећања уручила је пригодне захвалнице.

Ф. Косо

Година много, али срце младо

У Лесковцу је крајем септембра одржана прва регионална Мини олимпијада удружења пензионера Јабланичког управног округа. Окупило се стотинак такмичара, спортских ветерана и спортиста аматера из свих шест општина Јабланичког управног округа.

Екипе удружења из Лебана, Власотинца, Медвеђе, Бојника и Црне Траве имале су такмичарске екипе састављене од пет спортиста. Домаћин ових спортских сусрета, Удружење пензионера града Лесковца, наступио је са две екипе, а било је и такмичара који су учествовали изван екипне конкуренције, самостално. Врло занимљива такмичења одвијала су се у пикаду, малом фудбалу, брзом ходању, а посебно у шаховском куп такмичењу.

У такмичењу у брзом ходању екипни победници су пензионери брзоходачи из општине Власотинце. У малом фудбалу убедљиво су победили Лесковчани, својевремено активни

фудбалери лесковачких лигаша. Екипа Лесковца била је најбоља и у пикаду.

У шаховском такмичењу најстаријих водила се „рововска битка“ – за партију и по победи-

ла је екипа шахиста из Лебана.

Сва такмичења имала су своје судије, својевремено активне судије у својим спортовима, па су се такмичења одвијала по свим правилима, а преовладавао је фер плеј. Јер, без обзира на корону, ветерани су се радовали заједнички, од срца, сваком појединачном или екипном успеху.

На крају је уприличено мало славље у једном ресторану и подела захвалница, пехара и диплома. Овом приликом одржан је и радни састанак на којем је једногласно усвојен предлог да се следеће, 2022. године регионално такмичење старих спортиста и аматера одржи такође у Лесковцу, у којем би учествовали и такмичари из осталих региона Србије и Београда.

Т. Стевановић

СПОРТСКИ СУСРЕТИ ПЕНЗИОНЕРА ЈУЖНОГ БАНАТА

Дружење и састанак

Домаћин традиционалних спортских сусрета пензионера из градова и општина Јужног Баната ове године било је Општинско удружење пензионера Ковачице. Они су у септембру угостили пензионере из Панчева, Вршца, Алибунара, Опова, Ковина, Беле Цркве и Пландишта, који су се надметали у четири дисциплине: шутирању пена на мали гол, бацању слободних бацања у кош, пикаду и шаху. Укупни победник била је екипа ОУП Ковачица, а ови спортски сусрети су организовани уз помоћ и подршку локалне самоуправе, Савеза пензионера Војводине и Покрета трећег доба Србије.

Тим поводом одржан је и састанак председника удружења пензионера Јужног Баната са председником Савеза пензионера Војводине, Миланом Ненадићем, и секретаром Савеза пензионера Србије, Драганом Петковићем. На састанку, коме је присуствовао и председник Извршног одбора Покрета трећег доба Србије, проф. др Момчило Талијан, разговарало се о актуелним питањима из рада пензионерских удружења и о будућим правцима деловања на унапређењу укупног положаја пензионера у друштву.

Након званичног дела програма, председник ОУП Ковачица, Јано Корењ, уручио је победницима признања и прелазни пехар а заслужним организацијама и појединци-

ма захвалнице. Домаћин следећих сусрета пензионера Јужног Баната биће Општинско удружење пензионера Алибунар.

Г. О.

НАСЛЕЂЕ НАЈБРОЈНИЈЕ АМЕРИЧКЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ

Заслуге и греси бејби бумера

Генерација бејби бумера у Сједињеним Државама, као и у целом свету, увелико се пензионише а расправе о њеној улози се не смирују, напротив, изгледа као да се води прави рат генерација. У основи овог сукоба између представника америчке прошлости и будућности је демографска динамика која глобално изражава дијаметралне ставове међу генерацијама.

Израз бејби бумер односи се на припадника велике демографске групе рођене између 1946. и 1964. године, односно на нагли пораст – бум наталитета после Другог светског рата. Генерација бејби бумера чини значајан део светске популације, посебно у развијеним земљама, а у САД (одакле термин и потиче) са својих 76 милиона представљала је шездесетих година прошлог века чак 40 процената укупног становништва. То је генерација која је, више него иједна пре, редефинисала традиционалне вредности и повукла свет напред.

Самом својом величином бумери су извршили снажан утицај на економију и културу. Крај рата, праћен дуготрајним периодом економског просперитета, довео је до великих миграција што је изазвало развој индустрије, станоградње, инфраструктуре. Када су бумери шездесетих и седамдесетих година достигли младу доб, њихов стил живота и музички укус утицали су и преко граница националне културе, а њихов политички активизам допринео је ширењу антиратног покрета. Мењали су сваку животну фазу у коју су стизали, а иако не постоји један начин да се тачно опише читава генерација, за њих се најчешће везују одлике као што су самопоуздање, вредан рад, вера да труд чини разлику, потрошачко друштво, технолошки напредак.

Генерација за коју је речено да је најбоља и најсјајнија сада почиње да користи бенефиције из пензијског фонда, што иза-

зива велику забринутост због притиска на (не само амерички) национални буџет. Онима који, пак, остају да раде и после година за пензију замера се што заузимају послове које би иначе

чавања катастрофалних климатских промена или помоћи својим унуцима да се прилагоде топлијем свету”, једно је од типичнијих размишљања на ту тему.

земље. Али где је било све то јадиковање када је генерација бумера била на врхунцу продуктивности и изазвала једну од највећих ера просперитета које је земља икада видела”,

попунила следећа генерација, а на површину излазе и многе друге замерке и осуде.

Сажвакали су ресурсе, нагомилали дуг и избегли одговорност, каже у коментару један млади амерички аналитичар, док се већина припадника његове генерације слаже да су бумери починили „генерацијску пљачку”, пљачкајући привреду нације, смањујући сопствене порезе, игноришући климатске промене, управљајући пропашћу америчког производног језгра и остављајући будуће генерације да чисте неред који су створили. Остало им је, како истичу, друштво које се врти око профита а не око одрживости.

„Бумери су искористили доста економских прилика не трудећи се да сачувају много за генерације које долазе. Спалили су доста јефтених фосилних горива, напунили атмосферу гасовима и вероватно никада неће платити трошкове спре-

Поштено је рећи да тај „грех” није био баш намеран: нису бумери криви што их има много више од њихових претходника или што живе дуже. Грех је што нису учинили ништа да побољшају своју лако предвидљиву претњу америчком трезору, те ће као досад најдуговечнија генерација у историји, извесно је, дуго трошити порезе следећих генерација у облику својих чекова за пензијско и социјално осигурање.

Има, међутим, и припадника млађих генерација који кажу да им се свиђају друштвене промене које су изазвали бумери – да су многе од њих прихватили и подигли на виши ниво.

Не слажу се сви ни да бумери постају терет друштву и да не заслужују да уживају у својим „златним годинама”.

„Људи ‘ломе копља’ око бумер генерације откако је стигла на сцену средином 40-их. Она је увек имала велики утицај на привреду и културу ове

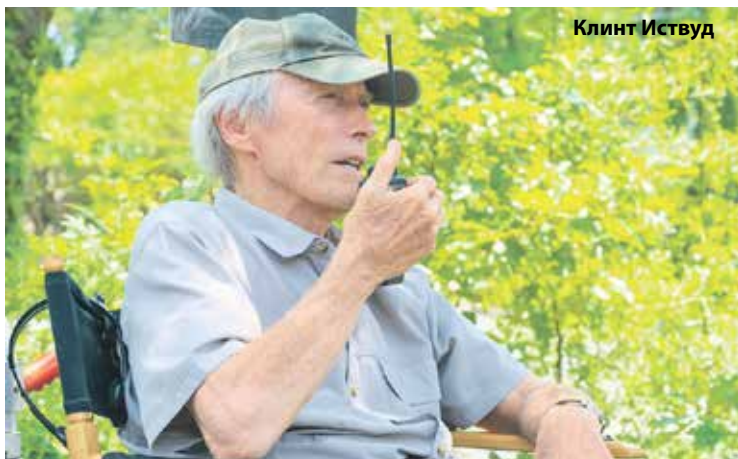
коментар је једног социолога.

Да закључимо писмом које је недавно стигло уреднику тиражног дневног листа у коме се каже:

„Да ли је мржња према бејби бумерима постала наша последња прихватљива прерасуда?... Када се генерација Другог светског рата спрема за рат у Вијетнаму, дискриминацију према другим расама, женама и хомосексуалцима или за загађење наших река и ваздуха. Свакако да је и та генерација имала огромну заслугу што нас је одбранила од највеће претње слободи икад познате човечанству. Али, то је поента: генерације су сложене. Оне раде изванредне, али и не тако добре ствари, и не треба их сводити на једноставне дефиниције. Бејби бумери су започели најтолерантније и најкомплексније доба у нашој историји.”

М. Јовановић

Старење је неизбежно, старост није

Клинт Иствуд

Мајкл Кејн

Како се са својим поодмаклим животним добом суочавају две глобално популарне филмске звезде, Клинт Иствуд и Мајкл Кејн

На питање кад почиње старост може се одговорити на много начина. Административно, то су године када престаје радни век и почиње завршно, пензионерско доба живота које је – што је значајан цивилизацијски искорак – све дуже. Биолошки, то је негде између 70. и 75, када по правилу почиње да се мање или више осећа опадање нечијих менталних и физичких способности.

Биолошко доба се, међутим, често разликује од хронолошког, због чега је све чешће у употреби нови појам „субјективна старост“, која се утврђује кад одговорите на оно чувено питање – колико бисте имали година да не знате колико имате година. У сваком случају, старост је цена дуговечности, мада има све више доказа да је „старење неизбежно, али старост није“.

Примера има много: доајен међу крунисаним главама и шефовима држава или влада је 95-годишња Елизабета Друга, краљица Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске (као и још неколико земаља Комонвелта, као што су Канада, Аустралија и Нови Зеланд). Њу, у њиховим осамдесетим, прати још девет председника, краљева и премијера, почев од суверена Саудијске Арабије, преко кувајтског емира, врховног лидера Ирана до норвешког краља. Њима ће се, до краја свог мандата, придружити и председник САД Џо Бајден који је на дужност ступио 20. јану-

ара ове године, два месеца после свог 78. рођендана...

О теми креативне дуговечности недавно су говорила и два ветерана уметности чија је срж „понашати се истинито у измишљеним околностима“ – глуми: 91-годишњи Клинт Иствуд и 88-годишњи Мајкл Кејн, дакле двојица истински глобалних звезда.

Повод да говори о свом раду и о свом животном добу Иствуду је била септембарска премијера најновијег филма „Плачи, човече“ (Cry Macho) у којем је, по ко зна који пут, и носилац главне улоге и режисер. Реч је иначе о филмском уметнику чија је каријера почела давне 1955, овенчана је са чак четири Оскара (награде коју додељује холивудски еснаф), и чији крај није на видiku.

– Стигао сам до тачке на којој се питам дали је било доста, али не и до тачке на којој сам одлучио да јесте – изјавио је Иствуд у интервјуу „Лос Анђелес тајмсу“, у којем на запажање да данас не изгледа онако како је изгледао кад је имао 20 година одговара: – Па шта, то само значи да ће бити више занимљивих ликова које могу да играм.

Главна улога у „Плачи, човече“ – прича о остарелом бившем шампиону родеа који је унајмљен да преко мексичке границе на америчку страну прокријумчари 11-годишњег дечака чија је мајка алкохоличар – Иствуду је понуђена још пре 30 година, када је имао 60, али ју је тада одбио са образложењем да је „сувише млад“. Три деценије касније у тој улози му је, како се исповедио, било много лакше јер овога пута није морао да се претвара да је старац.

Иствуду још нико није рекао да му је време да се пензионисе, јер сви знају да ће то недвосмислено да одбије. Не крије иначе тајну своје дуговечности и доброг здра-

вља и креативности у позном добу, она је у једној реченици: „Не дозволите да се у вас насели старац“. То практично значи живети испуњен живот, а у његовом случају и проводити више времена у теретани него што је то чинио у младости.

Мајкл Кејн, енглески глумац са племићком титулом и двоструки оскаровац, данас има 88 година, хоша са штапом и приметно је мање агилан од америчког колеге. Његова најновија улога била је у прошле године снимљеном филму „Најпродаванији“ (Best-sellers), који је био на програму овогодишњег филмског фестивала у Берлину, да би потом рестрикцију друштвених контаката искористио да напише један трилер роман за који каже да „није баш шекспировски“.

Кејн је свестан протока година и у интервјуу који је 18. октобра дао лондонском „Гардијану“ подсећа да је његова генерација у одласку, наводећи да међу живима нису више ни његова два најближа пријатеља: Роџер Мур (преминуо 2017. у 89. години) и Шон Конери (2020, у 90).

Он каже да му је пре неколико недеља понуђена водећа улога у једном акционом филму, коју је, као физички захтевну, са осмехом одбио. – Играо сам у 150 филмова, мислим да је то довољно – накнадно је то одбијање појаснио.

Његова размишљања о старењу систематизована су у мемоарима објављеним 2018.

„Ја знам да сам стар, али се не осећам старим. Бар не у својој глави, где је најважније... Виђао сам 70-годишњаке који су већ мртви и 90-годишњаке који уживају у животу. Ја лично остајем млад тиме што одбијам да будем стар, јер на старење не гледам као на проблем, него као на привилегију.“

М. Бекин

РАШКА

Дани Милунке Савић

У организацији Центра за културу „Градац“ из Рашке, 7, 8. и 9. септембра у Рашки, Баљевцу на Ибру и Јошаничкој бањи одржани су „Дани Милунке Савић“ посвећени највећој српској хероини. Уз придржавање прописаних епидемиолошких мера, најпре је отворена изложба у галерији Центра за културу „Градац“ у Рашки „Рат и хумор 1914–1918“ а потом је у Баљевцу и Јошаничкој бањи изведена представа за децу краљевачког позоришта „Славуј и кинески цар“.

Другог дана, после полагања венаца у меморијалном комплексу Милунке Савић у Јоша-

ничкој бањи и обиласка њене мултимедијалне собе, у бањском Дому културе „Миломир Главчић“ одржана је трибина посвећена Гвозденом пуку у

коме је седам година војевала Милунка Савић. Потом је, у позоришној представи „Војвода Живојин Мишић“, глумач Бошко Пулетић (на сли-

ци) одушевио публику својим бравурозним представљањем великана јунаштва у српским одбрамбеним ратовима од 1914. до 1918. године.

Последњег дана ове засад најбогатије манифестације посвећене Милунки Савић, посетиоци су могли заједно са члановима еко клуба „Зелени путокази“ из Рашке да направе пешачку туру до њене обновљене родне куће у Копривници и да у том нетакнутом простору природе доживе традиционалну добродошлицу и гостопримство Милункиних потомака, рођака и земљака.

М. Јаснић

ОКУД „Свети Сава“, Нова Пазова

РУМА

Фестивал музичких друштава Војводине

У Руми је 24. октобра одржан 57. Фестивал музичких друштава Војводине, на којем су фолклорни ансамбли због пандемије наступили само ревијално.

Говорећи на отварању, Саво Мучибабић, секретар Савеза уметничког стваралаштва аматера Војводине, истакао је да су се ансамбли зажелели сцене и да је Рума остала престоница фолклорног стваралаштва у Покрајини.

Поред фолклорних ансамбала из Новог Сада, Нове Пазове, Сивца, Руме, Панчева, Лединаца и Бачке Тополе, на фестивалу су учествовали и Женска певачка група КУД „Соко“ из Инђије, као и тамбурашки оркестри из Панчева и града домаћина.

Због поштовања епидемиолошких мера, публика је могла да користи само половину од 700 места у сали.

Г. В.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ИВАЊИЦА

За праведнију расподелу помоћи

Удружење пензионера Ивањица често се суочава са проблемима приликом дистрибуције хуманитарне помоћи. Председник Милојица Гојковић (на слици) објашњава о чему се ради.

– Залажемо се да се пронађе прихватљиво решење, односно критеријум за дистрибуцију хуманитарне помоћи. Раније смо имали велику помоћ из месних организација које су нам достављале спискове пензионера са најнижим примањима. Међутим, због бројно-

сти пријављених који испуњавају прописани лимит висине примања, вредност пакета је заиста мала, па је неопходно да се осмисли праведније решење – наглашава Гојковић и залаже се за увођење социјалне карте.

Удружење пензионера Ивањица са више од пет хиљада чланова, од 8.100, колико живи у граду испод Голије, једно је од бројнијих у овом делу Србије. С обзиром на велику површину и разуђеност коју захвата општинско подручје,

имају разгранату мрежу од 19 месних одбора.

Пензионери Ивањице могу да користе разне погодности, као што је набавка огревног дрвета преко Србијашума, са отплатом на више рата. „Аутопревоз“ из Чачка даје пензионерима попуст од 40 одсто, мада су се раније, кажу, возили под повољнијим условима. Једном месечно специјалиста уролог обавља превентивне прегледе. Преко Фонда ПИО на бесплатну рехабилитацију упућена су 102 пензи-

онера, од 417 колико је конкурисало.

Финансирају се из сопствених средстава, од чланарине која износи 40 динара месечно. Нешто помоћи стиже од три осигуравајуће куће, мада, примећују, поједина осигурања не важе за чланове старије од 85 година.

М. Ашковић

Богатство идеја и боја

Савез инвалида рада (СИР) Војводине и Општинска организација инвалида рада (ООИР) Кула организовали су 30. септембра ове године у Ликовној галерији Културног центра у Кули изложбу радова насталих на 11. ликовној колонији СИР Војводине и 12. ликовној колонији ОИР Кула. Ову програмску активност, према речима Стане Свиларов, председнице СИР Војводине, финансирало је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Сектор за заштиту особа са инвалидитетом.

– Није важно колики је износ тих средстава, већ да стручњаци у овом сектору прихватају, препознају и подржавају оно што ми осмислимо. И зато им велико хвала на пруженој подршци, као и кулској локалној самоуправи – истакла је Стана Свиларов.

Изложбу је отворио Карољ Валка, заменик председника општине Кула, а госте и сликаре је поздравио и Обрад Војиновић, председник ООИР. Кроз програм изложбе госте је водила Славица Копиловић, стручна сарад-

Стана Свиларов, Славко Нимчевић, Славица Копиловић и Обрад Војиновић на изложби слика у Кули

ница у Савезу инвалида рада Војводине, а Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, говорио је о сликарском умећу аутора.

– Морам да кажем да су сваке године слике све лепше, што говори да није узалуд одржан оволики број ликовних колонија, а уверен сам да ћемо следеће године имати још више слика – рекао је Нимчевић.

Модераторка изложбе радова била је академска сликарка Дубравка Недовић.

– Ни пандемија коронавируса није омељала наше сликаре да створе ова прелепа дела. Ове године су стварана у кућним условима, но без обзира на то што нису били заједно и делили инспирацију међу собом, није им мањкало маште, идеја и боја како би нас усрећили и поклонили део свог времена овим платнима – рекла је Недовић.

Отварању изложбе присуствовали су и представници Фонда ПИО из Филијале РФ ПИО Сомбор и Службе Филијале Сомбор у Кули.

Сликарске креације инвалида рада биле су изложене десет дана у Ликовној галерији Културног центра Кула.

М. Мектеровић

УДРУЖЕЊЕ ИНВАЛИДА РАДА И ОСИ ГРАДА ПАНЧЕВА

Прво сликарско дружење

Удружење инвалида рада и ОСИ града Панчева организовало је недавно ликовну колонију под називом „Прво сликарско дружење“. Ову пројектну активност панчевачких инвалида рада подржала је, осим Савеза инвалида рада (СИР) Војводине, и локална самоуправа Панчева. Сликаре и госте поздравили су Стана Свиларов, председница СИР Војводине, и Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије, као и Миленко Чучковић, члан Градског већа Панчева задужен за социјална питања, рад и запошљавање.

„Прво сликарско дружење“ окупило је двадесетак сликара. Учествовали су сликари – чланови Удружења, затим, неколико сликара из удружења инвалида рада Новог Сада, Сремских Карловаца, Ковачице, као и неколико професионалних сликара из Београда, Сурчина, Панчева и околине.

– Ликовне радионице, које организујемо од 2015. године, омогућиле су да се наши чланови, инвалиди разних категорија и врста, креативно изразе. Помогле су им и да схвате да одлазак у пензију није крај, и да не треба да се осећају бескорисно и напуштено, већ да знају да имају неко креа-

Учесници ликовне колоније у Панчеву

тивно „уточиште“, као малу оазу мира, само за себе, где могу да се уметнички остваре. У томе им несебично помаже и охрабрује их њихова менторка, сликарка Јелена Бадњевац Ристић, која је и модератор ликовне колоније. Овогодишња колонија је дала прилику нашим људима да стварају заједно са искуснијим сликарима. Таква размена је увек добродошла, јер је сликарство креа-

тивна и занатска дисциплина која се целог живота учи – објаснио је рад и циљеве ове ликовне колоније Слободан Стефановић, председник Удружења инвалида рада и ОСИ града Панчева.

На крају овог дружења Стана Свиларов и Станко Нимчевић уручили су учесницима захвалнице.

М. М.

АРАНЂЕЛОВАЦ

Обележили јубилеј

Удружење пензионера општине Аранђеловац обележило је скромно, али свечано, јубилеј – 75 година постојања. Уз ломљење славског колача, прослава је организована у реновираним просторијама удружења, у присуству мањег броја активиста и без гостију са стране.

На свечаности је представљен додаток Монографији из 2016. године под називом „Пензионерима с поштовањем“ (на слици), у којем су обухваћене активности за протеклих пет година, између два јубилеја.

После поздравне речи председника удружења, Љубише Гајића, наступио је хор удружења, затим и представници других секција. Чланови литерарне секције и Књижевног клуба читали су своје радове.

Треба нагласити да је посебно активна и успешна била Спортска секција, како по масовности тако и по резултатима. Витрине удружења су препуне трофеја, признања и захвалница.

Ово удружење броји више од 4.000 чланова који нису занемарени ни за време пандемије. Социјалне активности нису трпеле, чак су и појачане, а посебан акценат је био на раду секција.

М. М.

Са једног од дружења пре пандемије

ЛЕСКОВАЦ

Поделили око три хиљаде ваучера

Удружење пензионера Лесковац поделило је ових дана својим члановима око три хиљаде ваучера за набавку робе, хране и средстава за личну хигијену.

Ваучере су добили вишегодишњи чланови лесковачког удружења пензионера са примањима нижим од 25.000 динара. Средства за ову помоћ обезбеђена су већим делом из чланарине а мање од спонзора.

– До краја године ћемо највероватније, уз помоћ ПИО фонда, поделити и ваучере пензионерима са најнижим месечним износима пензије, који ће као и лане бити у вредности 2.000 динара – истакао је овим поводом Братислав Здравковић, председник Удружења пензионера Лесковац.

Од 17,5 хиљада чланова овог удружења, 80 одсто прима пензије ниже од републичког просека, сазнајемо у овом удружењу.

Т. С.

ПОДВРШКА

Најбољи у општини Кладово

Месна организација пензионера у селу Подвршка најбоља је у општини Кладово, а можда и у региону, јер својим члановима помаже да живе боље и лакше.

– Редовно обезбеђујемо огрев и намирнице. У току је расподела пакета меса које пензионери могу да плате у две рате и за ову куповину је велико интересовање – каже председник Михајло Чазимовић (на слици, десно).

Као и у другим организацијама, и овде је коронавирус пореметио планове и навике пензионера.

– Раније смо често организовали излете за наше чланове, који су радо путовали и дружили се. У нашем селу све је утихнуло, али се надамо да ћемо поново путовати, дружити се и окупљати у клубу – додаје секретар Димитрије Маргитановић (на слици, лево).

Треба истаћи да је МО Подвршка позната и по томе што помаже породицама преминулих пензионера. Месна организација окупља 186 чланова, који плаћају годишњу чланарину од 350 динара.

Г. В.

МЕДВЕЂА

Стари жељни дружења

Удружење пензионера општине Медвеђа у последњих годину дана, иако у условима пандемије, дуплирало је чланство.

– Од 1.630 пензионера који живе на подручју наше општине учланили смо њих око 960. Наши чланови имају свој кутак, лепо уређен клуб у Медвеђи, а исти такав уредићемо следеће године и у Сијаринској бањи, јер стари су жељни дружења – истиче Миладин Шарац (на слици, стоји), председник Општинске организације пензионера Медвеђа.

Шарац истиче и свестрану сарадњу са регионалним удружењем пензионера са седиштем у Лесковцу, као и са Удружењем пензионера града Лесковца.

– Велики број планираних активности одрадићемо заједно до краја године. Нажалост, због актуелне пандемије један део зацртаног програма одрадићемо тек следеће године – каже Братислав Здравковић (на слици, десно), председник лесковачког удружења пензионера и координатор општинских удружења за Јабланички управни округ.

Т. С.

СОМБОР

Угостили пријатеље из Београда

Градско удружење пензионера Сомбор угостило је прошлог месеца своје пријатеље, Удружење пензионера „Треће доба“ из Старог Миријева.

– Драге госте из овог београдског краја повели смо у обилазак нашег лепог Сомбора (на слици), а затим их угостили у удружењу. Потрудили смо се да будемо добри домаћини. Срећни смо што су отишли пуни лепих утисака и богативи за нова пријатељства – каже председница сомборске организације Ирена Живановић.

Њена пријатељица из Београда, секретарка Радмила Теодоровић, дели то мишљење, као и педесетак чланова миријевског „Трећег доба“.

– Предиван дочек и гостопримство остаће нам у трајном сећању. Хвала од срца драгим пензионерима града Сомбора – каже Радмила.

Дружење је потрајало уз пробрану музику, у лепо уређеним просторијама удружења у Сомбору. Наравно, уследио је и реванш позив у Старо Миријево. **С. С.**

СВРЉИГ

Дан старијих – сваки дан

Удружење пензионера Сврљиг свакодневно брине о достојанственом животу најстаријих суграђана. Тако је било приликом обележавања

Међународног дана старијих, првог октобра. У клубу пензионера на ову тему су разговарали представници пензионера, локалне самоуправе и институција са којима удружење сарађује (на слици).

Половина становника општине Сврљиг је старија од 60 година, а трећину – 4.300 чине пензионери. Пензије су међу најнижим у Србији, али су редовне. Најтеже је старинама које су без примања и живе саме у удаљеним планинским селима. О њима брину породица, ако постоји, Центар за социјални рад, Дом здравља, Црвени крст Сврљиг. Један број прима социјалну помоћ, други користе кухињу Црвеног крста и породичне пакете. Свакодневна адреса за помоћ је и сврљичко удружење пензионера, каже Славиша Матејић, председник удружења. Матејић додаје да је у Сврљигу сваки дан, дан старих, имајући у виду старосну структуру становништва и његове потребе. **С. Ђ.**

МУЖЉА

У знаку традиције

У зрењанинском насељу Мужља још 1903. године подигнута је римокатоличка црква посвећена Светој Марији. Откако је црква осветана па до данас мештани обележавају Мужљански Буч – црквену славу.

Међутим, од 1946, када је тадашња власт забранила све верске обреде, мештани Мужље, да не би прекинули свој обичај, црквену славу прогласили су за сеоску славу и тако се до данашњих дана одржава манифестација, која сваке године добија све већи значај. Сада је то већ тродневна приредба, са богатим садржајима за све генерације. Позната је широм Војводине, и на њој се могу наћи разноврсни производи. Ове године у просторијама Клуба Мужљанаца отворене су за ту прилику изложба рукотворина марљивих жена и поставка сликара аматера. **И. П.**

Производи из Мокрина

КИКИНДА

Дружење ипак опстало

Због опасности од ширења коронавируса, сузио се круг учесника свих дешавања. Тако је било и у Кикинди, где се дуже од деценије током „Дана лудаје“ састају војвођански инвалиди рада. Пре појаве пандемије долазило је и по 200 гостију из општинских организација инвалида рада, а ове године само 40. Своје представнике послале су матичне организације ИП из Ковачице, Планишта, Суботице, Врбаса, Темерина и Новог Бечеја. Први пут је изостала и председница Савеза инвалида рада Војводине Стана Свиларов. Њене поруке подршке пренео је Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије. Он је упозорио на размере и тешкоће које је изазвала пандемија пореметивши многе планове чланства ове организације.

Душанка Станишић, председница ООИР Кикинде, поздравила је званице и пожелела да се и у будуће виђају. Сви су били задовољни што је овакво дружење опстало, иако у ограниченом обиму. И овог пута заиграли су у заједничком колу. **С. З.**

КРУШЕВАЦ

Излет на Златибор

Удружење пензионера града Крушевца организовало је 27. септембра једнодневни излет на Златибор. Време је искоришћено за шетњу по прелепим пределима, а организовано је и дружење са пензионерима из других градова, који су тренутно на овој планини.

Изабран је и председник секције планинара овог удружења, професор Чедомир Лукић, уз договор да се у наредном периоду организује више излета на друге планине широм Србије. Све ове активности спроводило се с циљем да би се пензионери у што већем броју дружили, стварали навику да живе здрав живот у природи и улепшали себи остатак живота. На крају је приређена и забава уз песму и игру. **Г. О.**

„ГЛАС ОСИГУРАНИКА” СПОЈИО СТАРЕ АКЦИЈАШЕ

Сусрет после 72 године

– Добро вече, да ли сте Ви Ковиљка Бајић из Руме?

– Јесам.

– Ја сам Радиша Брановић из Кладова. У „Гласу осигураника” сам прочитао да сте били на изградњи Новог Београда 1949. године са „Славонскобродском бригадом”. Моја „Трећа звечанска” са Косова у насељу је била одмах крај Ваше. Био сам дечак од 14, а ви сте имали 19 година. Запамтио сам Ваше име, јер се зовете исто као моја сестра...

Тако је почео разговор у априлу 2019. године, након објављене приче у „Гласу осигураника” о вези из Руме која је волела радне акције. Од тада, ово двоје бивших акцијаша разговарали су телефоном веома често, а овог септембра срели су се у Кладову. На аутобуској станици гошћу је дочекао Радиша са унуком Јеленом. Загрљаји и сузе радоснице. Она је у септембру напунила 91, а он у априлу 86 година. Са неверицом су се гледали и питали да ли је могуће да је дошло до сусрета после 72 године од учешћа на ОРА „Нови Београд”.

Током дружења у Кладову, сећали су се двомесечног акцијашког живота на Новом Београду, у чијој је изградњи учествовало око 200.000 омладинаца из Југославије. Ковиљка је донела сачувану и фотокопирану документацију са акције, коју је поклонила Радиши.

Читали су да су акцијаши подигли Студентски град са мензом и Домом културе, насеље Тошин бунар са 40 петоспратница и зграду СИВ-а, те да је десетак градилишта било и у другим деловима Београда. С поносом су се подсетили да се на факултетима архитектуре широм Европе изучава изградња појединих објеката у Београду, које су саградили омладинци сврстани у више од 1.000 бригада. Међу папирима и речи песме „...две су пруге готове, ал’ то

Ковиљка Бајић и Радиша Брановић

није доста, градићемо Београд да буде ко Москва...”

– Ковиљкина и моја бригада градиле су железничку станицу Земун. Гурали смо колица са грађевинским материјалом од Тошиног бунара до Земунa. Било је тешко и лепо. Многи су описмењени, научили су да возе трактор, а организовани су и други курсеви – каже Радиша.

Гошћа додаје да су много радили током дана, а да се увече орила песма у насељу и играло козарачко коло.

– Само да знате како је то била вредна и лепа девојка! Мени је остало у сећању да је примала највише пакета са храном од куће, па сам и ја добијао колаче када сам се нашао у близини – присећа се акцијаш.

Са радне акције Радиша Брановић се вратио кући на Косово, завршио је шумарску школу, а, потом, посао нашао у Кладову. У Шумској секцији радио је 45 година и за то време са војском и ученицима засадио је око 1.200 хектара шума од Кладова до Мироча. Добио је бројна признања, међу којима је и Орден рада са сребрним венцем. Нису

га занимале само шуме. Био је и одборник, председник удружења пензионера, страствен ловац и хармоникаш. У приземљу велике куће данас живи сам, а на спрату су супруга и ћерка покојног сина. У граду живи и његов син Славиша са породицом.

Овог септембра Радиша је био добар домаћин Ковиљки Бајић. Боравак је био испуњен причом, смехом, али и сузама због трагичних догађаја у њиховим породицама.

Гошћи је с поносом показао једну од „његових” шума у којој су стабла црног и белог бора, смрче и других врста дрвета.

Унука Јелена је све пријатеље обавестила да им је у госте дошла дедина другарица са радне акције. И сви су били задивљени.

А, Ковиљка, која је ушла у 92. годину, дошла је аутобусом из Руме у Кладово, са председањем у Београду. Жеља за сусретом је била толико јака, да јој нису сметали отежано кретање и дуга возња. За три Радишине унуке донела је на поклон шлингане столњаке које је сама извезла, а у Кладову је „узела мере” за нови који ће ускоро започети.

Она је давно из Хрватске дошла у Руму где је засновала породицу и до пензионисања је радила у „Електровојводи”. Данас живи сама и највећу срећу јој причињава рад за машином.

Ковиљка је задовољна због доласка у Кладово. Сви су се трудили да јој улепшају боравак. Видела је Трајанов мост, тврђаву Фетислам и друге знаменитости овог лепог места.

– Јако сам испуњена и срећна што сам свела Радишу после седам деценија. Готово сви моји пријатељи су умрли и он је сада једина особа која ће ме подсећати на младост – казала је кроз сузе Ковиљка Бајић.

Акцијаши су се на растанку договарали о новом виђењу, а Радиша није пропустио прилику да захвали „Гласу осигураника” што их је спојио.

Гордана Вукашиновић

ЧЛАНОВИ ГУП КИКИНДА АКТИВНИ УПРКОС КОВИДУ

Наступи КУД „Сунчана јесен”

На овогодишњем Кикиндском лету чланови КУД „Сунчана јесен”, које ради у саставу Градског удружења пензионера, приредили су целовечерњи концерт. Публику је најпре поздравио хор са солистима Загорком Матејин и Владимиром Радићем, којим је дириговала Зорка Француски, а пратио их је као и све остале извођаче оркестар у саставу Иштван Карачоњи, Миша Јанковић и Петар Шошић, под стручним руководством Милана Прунића

Думе. Овај пензионисани естрадни уметник певао је и као солиста, а и у дуету са колегиницом Горданом Адамов Ланом. Неизоставан је био и фрулаш Петар Костадиновић.

Ређали су се фолклор, група певача са солистичкином Илонком Дудић, чак и квинтет гошћи из Новог Бечеја. Својом поезијом ово вече су прожели Мари Палигрос Рице, Ђуро Буцало, Боса Радин, Драго Пекија а Весна Балабан својим афоризмима.

Чланови кикиндске „Сунчане јесени” надају се да ће до краја године бити још прилика да се представе гледаоцима.

С. Завишић

Промена адресе пребивалишта

? К. Т., Лесковац: Корисник сам старосне пензије коју примам преко текућег рачуна. Намеравам да се из Београда преселим на Косово и Метохију, у место рођења. Да ли је неопходно да пријавим промену пребивалишта да би ми се пензија и даље несметано исплаћивала?

Одговор: Корисник пензије има обавезу да Фонду ПИО пријави промену адресе и сваку другу промену која је од утицаја на право.

Да би се променила адреса на коју се исплаћује пензија потребно је поднети захтев надлежној филијали ПИО која је до сада вршила исплату пензије, у Вашем случају Филијали Лесковац. Захтев се подноси

на прописаном обрасцу који се добија у филијали ПИО, а може се одштампати и са нашег сајта www.pio.rs/obrasci. Уз захтев је потребно приложити доказ о промени места пребивалишта, тј. фотокопију важеће личне карте. Ако је реч о биометријској личној карти са чипом, потребно је донети личну карту на увид да би се очитали подаци из ње.

Инвалидски пензионер – оснивач привредног друштва

? Д. М., Београд: Да ли корисник инвалидске пензије може бити власник (оснивач) ДОО?

Одговор: Корисник инвалидске пензије не може се поново запослити, тј. не може закључити уговор о раду, али може радити по уговору о делу, ауторском уговору и сл.

Корисник инвалидске пензије, такође, може бити уписан у АПР као оснивач и власник привредног друштва (д.о.о.),

али не може радити у привредном друштву, што значи да не може бити уписан у АПР као директор, нити заступник предузећа, односно, не може обављати било какве послове управљања и не може имати било каква пословодствена овлашћења у привредном друштву.

Уговор о стручном усавршавању без исплате накнаде

? А. К., Лозница: Закључили смо уговор о стручном усавршавању са незапосленим лицем без исплате надокнаде. Да ли смо у обавези да извршимо пријаву преко централног регистра по основу уговора о стручном усавршавању и да поднесемо образац М? Уколико се врши пријава, која би била шифра основа осигурања?

Одговор: Лица која закључе уговор о стручном оспособљавању или уговор о стручном усавршавању којим није предвиђена исплата новчане

накнаде, пријављују се само на здравствено осигурање (основ 442). Пријаву ћете извршити на шалтеру Републичког фонда за здравствено осигурање.

Исплата пензије другом лицу

? Л. П., Нови Сад: У последње време сам прилично нестабилна и отежано се крећем. Да ли могу да овластим другу особу да у моје име подиже моју пензију?

Одговор: Корисник пензије и новчане накнаде може да овласти пуномоћника да у његово име прима пензију и новчану

накнаду. Пуномоћје мора бити оверено и важи до његовог опозива од стране корисника пензије, односно до дана смрти

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Више информација о свим питањима из области пензијског и инвалидског осигурања доступно је на сајту РФ ПИО www.pio.rs

корисника. Уколико корисник хоће да друго лице у његово име прима пензију и/или новчану накнаду, неопходно је да достави пуномоћје оверено код јавног бележника, односно нотара и доказ о пребивалишту пуномоћника.

Више информација о исплати преко пуномоћника доступно је на веб презентацији Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање на адреси: <https://www.pio.rs/sr/obrachun-i-nachin-isplate-penzija-i-ostalih-prava>.

Накнада погребних трошкова

? К. Н., Медвеђа: Бака је примала немачку и аустријску пензију. Пошто је пре неколико дана преминула, молим за информацију шта је потребно од документације да се одјави пензија и да ли се може остварити рефундација погребних трошкова.

Одговор: Споразумом о социјалном осигурању са СР Немачком није предвиђено право на новчану накнаду погребних трошкова за кориснике немачке пензије, тако да породица преминулог корисника пензије, односно онај ко је сносио трошкове сахране, нема право да наплати накнаду погребних

трошкова од немачког носиоца осигурања. Иста ситуација је и када је реч о Аустрији. Свакако је потребно да обавестите немачки и аустријски орган социјалног осигурања о смрти корисника пензије, слањем интернационалне умрлице на адресу немачког, односно аустријског органа социјалног осигурања.

Кашњење са одјавом запосленог

? Н. В., Ваљево: Закаснила сам са одјавом запосленог због дужег боловања овлашћеног лица које обавља послове пријаве и одјаве са осигурања. Молим вас за појашњење коју процедуру је потребно спровести да би се запослени одјавио са осигурања у овом случају.

Одговор: У случају који наводите потребно је да поднесете захтев за утврђивање својства осигураника којим се врши ретроактивна пријава/одјава са осигурања. Уз попуњен образац захтева треба да доставите решење о престанку радног односа, очитану личну карту особе коју одјављујете, М образац и изјаву о разлозима кашњења. Захтев се може поднети на шалтеру надлежне

филијале Фонда ПИО према месту пребивалишта запосленог, као и коришћењем електронског сервиса Е-шалтер на сајту Фонда ПИО – www.pio.rs, а можете и одштампати образац захтева за утврђивање својства осигураника са нашег сајта, попутити га и заједно са документацијом послати препорученом поштом на адресу надлежне филијале Фонда ПИО.

АУТОР: ЈОВЧИЋ	ЧУЛНА ОСЕЋАЈНОСТ	ОСУШЕНА РАНА	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	АНОНС, ОГЛАШАВАЊЕ	ВРСТА ЛИШАЈА	ПРЕВРЕМЕН	УБИЦА ИЗ ЗАСЕДЕ	ОЗНАКА ЗА ВИЈЕТНАМ	НАШ НОВАЦ	ВИТИЧАСТА ЗАГРАДА	17. СЛОВО АЗБУКЕ	СТРУЈА
СПОРТСКИ КЛУБ (СКР.)			ОПРАВДАНОСТ КУЋНИ ШПАЈЗ									
СЛОГ ОД ТРИ ГЛАСА											ОЗНАКА ЗА ЛИТАР ЦЕВИ ЗА ГАС	
БИЉКА ИЗРАСЛИНА								ДОЊИ УДОВИ ОЗНАКА ЗА ТОНУ				
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ (КРАЋЕ)						СТАТИВ, ПОСТОЉЕ ЖЕНСКО ИМЕ						
РАЗВИЈЕНИ У ТЕЛУ								СТАС, УЗРАСТ РИМ. БОГ ЉУБАВИ				
СЛОВО ЈЕВРЕЈ. ПИСМА				КИНЕСКА ТЕЖ.МЕРА КОМПОЗИТ. СТЕВАН					ПРАОТАЦ ДОРАНА РЕЗЕРВНА РАДАРСКА МРЕЖА			
СИМБОЛ ВАНАДИЈУМА		ГРАДУ ЈОРДАНУ БИСТАР ПОТОК					ВРЕДНИ ИНСЕКТИ СЕКРЕТАРИЦА					
ЕКОНОМСКИ БИРО (СКР.)			ДОБАР ГОВОРНИК ИМЕ ГЛУМ. МОНТИЈЕЛ							ОЛИМПИЈ. КОМИТЕТ ПРВО СЛОВО		
НИЗ ПОРЕЂАНИХ БИСЕРА						ВЕЛИКА ВОЈСКА СТАРО ИМЕ КИНЕ						
НАНОС ОД ОТАПАЊА ГЛЕЧЕРА					КАТАСТАР. ЈУТРО ЖЕНСКО ИМЕ							
ГУСТА ПАМУЧНА ТКАНИНА												
УСИТЊАВАТИ												
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПРАСТАНОВНИК ИТАЛИЈЕ ТУРСКИ НОВАЦ											
БАГРЕМ (ЛАТ.)												
ОЗНАКА СЕВЕРА		ЗАСЕК НОЖЕМ	ИМЕ РАНИЈЕГ ГЛУМЦА МАРФИЈА	СИМБОЛ ЗА ЈОД РЕЛИГИЈА (СКР.)		РАНИЈИ ГЛУМАЦ ЦЕМС	СПИС, ДОПИС					
ПРЕРАЂИВАЊЕ												
ПОЈАС ЗА МЕТКЕ												
ОСОБА КОЈА ТРАЖИ АЗИЛ												

ТРОСТРУКИ ЛОГОГРИФ

Старим бродом на весла,
МУЗА КОМЕДИЈЕ се возила
и украсну БИЉКУ једну
на реверу је носила.

ЧЕТВОРОСТРУКИ АНАГРАМ

Скандинавски БОГ МОРА
малу МОРСКУ РИБУ воли,
а и плес га омамљује
у том ГРАДУ ЛИТВАНИЈЕ.

ТРОСТРУКИ ХОМОНИМ

ЉУБАВНИКА Афродите
спазих где ливадом шеће,
гледа плавог ЛЕПТИРИЋА
како на ГОРОЦВЕТ слеће.

Да ли сте знали ...

– да је градња храма Аја Софија у Истанбулу трајала само пет година? Ову величанствену грађевину подигао је византијски цар Јустинијан између 532. и 537. године.

Некада један од најзначајнијих хришћанских храмова претворен је у 15. веку у џамију, када су дозидана четири минарета. Њен стил инспирисан је грузијском и селџучком архитектуром, али унутрашње слике и мозаици и даље одишу естетиком Константинопоља 13. века.

– да краљ Милутин важи за највећег ктотора владарске породице Немањића, а манастир Грачаница за његову најлепшу задужбину? Подигнут између 1315. и 1321. године, на обалама реке Грачанке, манастир

Грачаница право је ремек-дело византијско-српског стила градње. Манастир је познат по својим изванредно очуваним фрескама, међу којима је најпознатији владарски портрет краља Милутина и краљице Симониде. Од Другог светског рата Грачаница је женски манастир, а од 2006. године налази се на Унесковој листи светске културне баштине у опасности.

– да палата парламента у Букурешту након „Пентагона“ представља другу највећу зграду овог типа на свету? Изграђена 1984, ова неокласична грађевина има 12 спратова (плус осам испод земље) и 3.100 соба, укупне површине око 350.000 квадратних метара.

Пројекат је грађане Румуније коштао 3,3 милијарде евра. Да би Палата била саграђена петина центра Букурешта савњена је са земљом, укључујући и историјске квартове, више од 30 цркава, као и хиљаде стамбених јединица. Саградио ју је Николае Чаушеску, румунски комунистички диктатор.

– да у згради Копан у Сао Паулу, у Бразилу, која је висока око 140 метара и има 1.600 станова који се простиру на 38 спратова, може да живи до пет хиљада људи? Реч је о толико насељеној згради да је завредила и властити поштански број. Односно, сви становници ове зграде имају јединствену поштанску адресу с јединственим поштанским бројем какав нема нико други у граду.

– да је нови њујоршки торањ, Централ парк Тауер, највиша стамбена зграда на свету? Завршен ове године, са 138 спратова и укупном висином од 472,5 метара, он је истовремено и највиша зграда изван Азије. Изградња ове луксузне зграде је коштала три милијарде долара, а цене станова се крећу од скоро седам милиона евра за двособан стан.

Лековите мисли

Закон је светлост која не сме да потамни.

Новац често пресече пут истини.

Зовем се човек. Да ли сам то заслужио?

Бога и пријатеља се сетимо тек кад смо у невољи.

Вратио сам му мило за драго. И обојица немамо ништа.

Ех, кад би ветар проветравао и усијане главе.

Душан Старчевић

Хумор смисленице

Дизајн вам је одличан. Штета што и производ није такав.

Молим вас, шаљите ми топле поздраве. Мање ћу потрошити струје!

Продубили смо проблем. И стигли до дна.

Скројила сам план, али су ми га сасекли.

На видело треба да изађу тамне ствари.

Постали смо мегаломани. Тражимо три obroка дневно.

Пун погодак може да буде и у празно.

Тања Станковић

Иван Лазаревић

Прваци драме

Афоризам је мисао која има смисао.

У појединцу без морала човек је већ пострадао.

Ко прљаво лаже, нису му ни интереси чистији.

Незаситост неких чини многе гладнима.

Тај радник је првак драме у својој кући. Најдуже је без посла.

Од свих функција најлепше су здраве животне.

Слободан Дучић

Трансформација

Кад уђеш код шефа са својим мишљењем, а изађеш с његовим, то се зове трансформација личности.

Слава је пролазна. Осим Ивкове.

Дијагноза: имате бубе у глави.

Ја какав сам, навикао бих се да живим и у благостању.

Главе су капацитети који најчешће зврје празни.

Зоран Т. Поповић

Птичја перспектива

Сиромах се не плаши ничега. Богат се плаши за богатство.

Удала сам се богато. Свекрву добих бесплатно.

Немам смисла за такт. Не играм како ми свирају.

Уништавамо природу. Природа узвраћа ударац.

Гледао бих ја из птичје перспективе, али немам крила.

Радомир Станојковић